

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.1110

Handwritten signature or initials

Horizontal line

R

KÜTÜBHANE

CİZ 1, 4E

ÖMER LİTFİ,
LİMİD BURNU SEYAHATNAMESİ

1292

کتابخانه

جزیر

بزرگوار زیاده
اسلام

«ترجمان» جریده سی محوری
طرفدن ترتیب و نشر اولمشدر.

شهر بانچه سرای

اصمیه رخصتدر پتر نورغ نو یابر ۱۸۸۸ د.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No ZE 1110

قوقلیه اللهیه
اوغرامنسه

کافی

سن

تعیسکی کرکس ذراع ف

یوق، مزارککه اولم

سکا بو ط

نق

(کتابخانه)

اشبو «برازیلیاده اهل اسلام» نام جزء کتابچه صورتنده علومه فنونه ادبیاته بیلوک و سائر مواد مفیده به تیشلی و متعلق قرق جزء کتابچه ۱۸۸۹ سنه سی بیونجه نشر اولنوب الوجیلره «ترجمان» ایله برابر یوللانه جقدر. بو کتابچه لردن انشاءالله هر کس لذت الورد.

ترجمان الوجیلری ایچون حق بر روبله یکریمی کاپیکدر. سائر کشیدر ایچون بر روبله التمش کاپیکدر نشر اولنه جق کتابچلر اشبونارددر: (قادیخلر. اوج جزء) (آمریقه کشفی) (مدنیت اسلامییه اوج جزء) (بعض قانون و نظام. ایکی جزء) (متسهدی و شیخ سنوسی) (جموعه ترجمان. ارج جزء) (اسا میء کتب. اوج جزء) (عمده الاسلام. ایکی جزء) (شرائط صیام) (تاریخ مدنیت) (اصول انشاء) (استیلا ترکستان) (ترجمان لغتی ایکی جزء) (حکایه زرین زون. اوج جزء) (ادبیات ترکی) (المار سوزی) (شعر ترکی) (بختیار شعر) (مشهوره مسالمه لر)

کتابخانه

جزء بر

برازیلیاده اهل اسلام

«ترجمان» جریده سی محر
ری طرفدن ترتیب و نشر
اولمشدر.

شهر باغچه سرای

سنه ۱۳۰۶

قوقلیه ال
اوغرامن

تمشکی کرک
یوق، مزار
سن

مقدمه

آمریقه قطعہ سنده اهل اسلام بولندیغنه تیشلی
معلومات یوق ایدی انجق بوندن یکر می بش سنه
مقدم آفریقه جنوبیدن امید بورنی طریقله بصره
شهرینه یوللانمش ایکی قطعہ عثمانلی حرب کیلیری
آمریقه جنوبیده برازیلیا الکاسنه تیوب مذکور الکا
ده خیلی اهل اسلام اولدیغنی کشف ایتمشلر ایدی.

مذکور کیلرده اماملق ایدن بغدادلی شیخ عبد
الرحمن افندی مذکور اهلینک نیاز و رجاسنه مبنی
عسکر اماملغنی ترک ایدوب لوجه لله تعالی بر قاج سنه لر
برازیلیاده قلوب اصول دینی اناره اعلان و تنایم ایتدیر
دکن صوک استانبوله قایتوب غرنی العبارة بر سیا
حت نامه تألیف ایدوب کوردیکی ایشدیکی بیان
بیور مشدر.

اشبو سیاحت نامه دن اشاغیده بعض معلومات
نقل اولنیور.

برازیلیاده اهل اسلام

بو فقیر پر تقصیر عبد الرحمن بن عبد الله بغدادی
الاصل اولوب خیلی زماں شام شریفده اقامت ایدوب
بعده زمانک راحتسزلفندن اوتری خیلی مخنت و
مشقتله استانبوله کلدیم. رئیس دریا اتش محمد پاشا
ایله بیلیش اولدیغمدن اماملق خدمتته قبول اولنوب
پاشانک وفاندن صوک بحریه (دکز) عسکرینه امام
اولدم.

شو زمان آطلانتیک و بحر محیط دکر لرندن کچوب
بصره جابنه ایکی قطعہ حرب اتش کیلیری یعنی پارا
خودیولانسی خصوصده طرف حضرت سلطان
فرمان بیوروپ و بن دخی سیر سیاحته هوس
اولدیغمدن مذکور کیلرده عسکر اماملغنی جهتده
بولنه رق سفره چیققدم. ۱۲۸۲ سنه سی جاذی
الاولک باشنده مذکور پاراخوتلر ایله استانبولدن
حرکت ایدوب مراد مزه کوره یول توتدق ایسه ده
محیط اطلانتیک اچقلرنده راست کلدی کمز قارشو روز
کار و بورانلردن سبب امریقه جنوبیه یول توتوب
برازیلیا الکاسنه پای تختی اولان «ریوژانیرو» بلده

سنه چقدق . شو بلده ده كورديكيم بعض عجبائيك
ذکر و بياني تنسب ايلدم .

٢

پاراخوتلر ريوژانيرويه كلنكارينك ايكنجهي كوني
جمله ضبطان و مأمورين بحريه شهرى سير و ماشا
ايتمك ايجون جاغايه چقديلر . بن دخى برابر ايدم .
علميا قيافتنده بولنديغمندن آفريقا اورتيلرى سودان
اهاليسندن دكر جاغاسنده رات كلديكم بر ادم كال
تعظيم ايله بكا سلام بردى . سودانى افرنج قيا
فتنده اولديغمندن شو معامله سنى استهزادر ظن ايدوب
سلامنى المدم و عربجه ترجمه سؤالريمى اكلامديغمندن
قولاق برميوب كچدم . اخشام اوستى پاراخوتلره
قايتندم .

بو ديارده كورلماش دولت اسلاميه حرب كيلرني كور
مك ايجون ايرتسى كون پاراخوتلره خيلى افرنج كلوب
بونلرك اراسنده خيلى سودانى قره هر بار بار ايدى
بونلر پاراخوده ايلاق باسدقده سلام بروب (ابو
مسلم) ديرلر ايدى . سوياسدكلرى پورتوغال لساني
بيان پاراخوتلرده بولنديغمندن نه ايتدقلىرني اكلانه

ميوب قايتديلر . بعده ينه بر خيلى سودانلير كلوب
اولكلير كچي سلام بروب سويايوب وقت ظهرده
پاراخوتلرده قالديلر . اويله نمازيني جماعت ايله ادا ايجون
تورلر و عسكلر تدارك ايتدكده بونلرك جمله سى
ابدسته توتنوب بزلر ايله برابر نماز قلديلر . بويله جه
اسلام اولدقلىرني اكلايوب غايت حرمت و آكرام
ايتدك .

دها ايرتسى كون خيلى ادملر كلوب پورتوغال
و عرب اساننه اشنا بر ترجمان (تالمج) كتورديلر .
بكا رعبه باشلرني اچوب بولميه كيرديلر . تعظيم
ايجون باش اجمق قالدق چيقارمق اسلاميته معاير
اولدقلىرني ترجمانه سويادم و مسافرلره لايق حرمت
ايتدم .

٣

برازيل ياده كورديكيم سودانلير آفريقه قطعه سنك
اورتيلرنده ساكن اهالى زنجيه دن اولوب بوندن يتمش
سكسان سنه مقدم يامق و قهوه بوستانلرنده ايشلدملك
ايجون اسير صاتلوب آفريقه دن براز يليايه تاشلمشار .
سودان يورتندك حاكم اين بيوك و اوافق حاكملر

بربری ایله محاربه ایتدکده تودقلمی ادملمی اسیر
ایدوب صاتمقده درلر. افرنج خلقلمی بو ظلم و
نظام سزاقدن استفاده ایدوب بو بیچاره لمی
آمریقه یه تاشوب صانارلر ایدی و بعض اوزلمی
دخی او اولایان کبی توتوب اسیر الورلر ایدی
اشته بو اسیرلرک اکثرسی دینسز قبائلدن ایسه
لرده ارالزنده شرف اسلام ایله مشرف اولمش زنجی
و سودانیلر بولنوب برازیلیایه توشمشلر. بو بیچاره
لمی آمریقه افرنجلمی حیوان کبی ک اضر خدمتلرده
قوللانوب تایاق و قاجبی التندن جقارملر ایدی. لکن
بو صوک و قتلرده آمریقه ده اسیرلر عموماً ازاد او
لنوب اسیر الوب صاتمق قطعاً منع اولندی.
بوندن ایچون فرنگلر شایان افریندر.

هر حالده آمریقه ده سودانیلر چوقلاشوب اره
لرنده اهل اسلام دخی کثرت اوزره بولنمقده در
ساجلمی قوورچق توسلمی قاب قاره تشرلی اب
اقدر.

بونلرک اکثری سوداندن حقه مدقده یاش
اوللمی ایله جهل قالمشدر شویله که بونلردن اسلام

اولانلمی نبی کوردکارنده زیاده شاد و ممنون اولوب
فرائض دینییه کیندولرینه او کرتمک ایچون یورتلرینه
دعوت ایلدیلمر.

٤

بوندن ایچون بونلرک حاله رینی و رجالرینی
کلمریمزک رئیس توره سی اولان قوماندن بکه افاده
ایدوب لازم رخصت الوب خانه لرینه باردیم. ریو
ژانیرو شهر بیک جتنده بر بیوک خانته یی اجار ایدوب
اجاع اتخاز ایدهرک صورت محرمیتده عبادت
یدیورلر، ذکر اولمش ترجمان برابرنده ایدی.
اخشام نمازنده امامت ایلدم. فرضی ایفا ایدرک
سلام بردکن صوک جمعت سنتده دخی اقتدا بکا ایتدیلمر
چو که جماعتله نماز قیلما یی بیلیموب دایماً یالکزجه
ادا ایدرلر ایمش و بری یالکزجه نماز قیلار ایکن
کوردیمکه افتیتاح تکبیرینی ایدقندن صوک بر دفعه
صاغنه بر دفعه صولنه اکیلوب ورکویه بارمیوب همان
سجده یه باروب یری اوپدی و بونی چند دفعه
تکرار ایتدیکی حالده عقلنه کلانی سویلب سلام برمیوب
نمازدن توردی. ترجمان ایله کوردیکم خطالری بیان
ایدوب اصول لازمییه تفهیم ایتدم. جناب واجب

لوحودك وحدانيت و قدرتي و رسول كبريا عليه
افضل التحايا نك معجزات بيغياتي شرح و بيان ايله
و غظ و نصيخته و بويله جه اوج كون محله لرنده قالب
فرائض دينيه ني ممكن مرتبه تعليمه سعی و غيرت
ايلدم .

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.1110

پاراخرده قايتديغمده رئيس توره حضورينه
باروب گلديكمي بيان ايتدكده بكا عتاب ايله سكا
رخصت برديكمه نام و پشمان اولدم . شمدن
صوك بو يرلي مسلمانلرك يانسه بارمه حكومتلري خبر
الور ايسه دولت عثمانيه اهاليزي فسادلامق ايجون
كميلر و روحايلر يوللامش ديو دعوي ايدوب ايش
چيقارر و استانبولك بوندن خبري اولوب ني قبا
ختلي ايدر، ديدى . بو حالده برازيليانك بچاره اسلا
مارينك احوالني تماما مذکور رئيسه بيان ايتديكمده
چوق فكريه توشوب بعده - اكر سكا رخصت
برسم دولتمز طرفندن معاتب و مسؤل اولورم اكر
بر مزاييسه م احوط اسلاميه شرائطي يرينه كتور
مامش اولورم، ظهور اسلامدن برو بو دياره بز
دن غيري بر مسلمان اياق باصدين يوقدر بو گروهك

ديجه اولان نقصانلرينك اكمل اوزر يوزه فرض
عيندر - ديدى .
بو مسئلهني اوج كون هر طرفدن فكر و مذاكره
ايتدك .

۶

شو زمان مذکور سودانليردن نيجه كشي بارا
خوده كلوب و رئيس مأمور انكلزجه بيلدكسندن
انكليز ديلي بيان بر ترجمان كتورب رئيس ايله
كورشديلر . دنيايه اولان آق يوزلي انسانلرك هب
اهل نصرا و يالکز سودانليرى يعنى قره يوزليرى
اسلام ظن ايتدكلريني بيان ايدوب تلتين دين ايجون
بر ادم برلمسي رجا ايتديلر . بونلرك رجاسنى توره
حضر تلى بكا افاده ايتدكده بن دخى طلبان: صاة
الله تعالى موافقت كوستروب ايرنه سي كون صباح
متوكلا على الله قايله بينوب قارايه چيقدم . خيلي
سودانى قارشولاب الوب تيمور يول ايله شهرك
ايكيجي چتنده بر محله الوب بارديلر و اكلاشو ايجون
يانه بر ترجمان قويديلر پورتوغال لساننده تامي
ضرور اولان كلمت ترجمانندن يازوب الوب حفظ
ايتيه باشلدم واز وقتنده خيلاجه پورتوغال لسانى

او گزیدم. شو اراق کلدیکم پاراخوتلر مقصودلری
اولان بصریه نیت ایدوب یوله چقدیلر و بنده کر
یاب یالکز برازیلداد قالدیم.

۷

باشمه جمع اولنان نفوس بش یوز قدر بار ایدی
بونلرک ایچنده عم سورهنیدن یوقاری قرآن عظیم
بیان یوق ایدی و بیان لراکابلرندن اولوب کویا
بیوک عالم معناسنده (فا) عنوانی تاشورلر ایدی.
دیللری عایت ثقیل اولدینی حالده حروف عربیه
مخارجنه دخی استعدادلری یوق ایدی. قوالاندقلری
حروف هجا افرنج حرفی اولوب بونلرده ایسه ش،
ح، خ، ذ، ص، ض، ع، غ، ه، حروفلری نا
موجوددر هر نصل ایسه تفهیم و تعلیمارینه مباشرت
ایدوب جمله سنی مجالساره توپلاب اوقات خمسہ حقده
اولان احادیث شریفی بیوک و کوچوک جمله سی
حفظ ایتدیلمر بعده بیلدیکم قدر پورتوغال دیانده
مختصر امان شرط و علم حال ترتیب ایدوب ابدست
نماز اورج حج زکات و بعض مواغظی درج ایلدم.
شاکردلر مک اکثریسی بونلری حفظ ایدوب
موجب نتیجه عمل قیلمه یه باشلدیلمر.

۸

بر کون یانمه ایکی ادم کلدی سلام و خوش
بشدن صوک بونلرک بریسی خیلی وقتدن برو مسلمان
اولق ارزوسنده ایسه ده پک فقیر اولدیغندن اوله
مدیغنی و حاضرده بر مقدار التون تدارک ایتدیکنی
سویلدی. التون نه ایچون کرک اولدیغنی سؤال
ایتدیکنده مسلمان اولق ایستدکده صدق نیتنه
علامت اولق ایچون مرشیده ایچه برمک و حجت
مثلو بر کاغد المق کرک اولدیغنی سویلدی. بونی
قایدن اکلاک دیدیکمه - تیلماچاق ایدن بوبله بیلدر
دی و اوزی دخی اسلام اوله جقدن یکرمی التون المدیچه
حال افانده ایتیمور و رسول آکرم بوبله بیوردی دیور،
دیدى! فى الحال شو کتیه کلمه شهاسا
دقی تنقین ایتدم و کتوردیکی ایچه بی قبول ایتدکن
بشقه کیسه مدن دخی بر مقدار ایچه چیقاروب بر
دم و بیوک جمعیت توپلاب شرف اسلامه مشرف
اولق استیانلردن ایچه المق قطعاً حرام اولدیغنی بنان
ایدب حاضر بولنلر بولنیا نلره بوندن خبر برملرینی
سپارش ایتدم. از وقتنده معلوم اولان و اسلا
میتی قبول ایدن سوداینک عددی اون توقوز بیک قدر

افریقه اورتولرنده ساکن اقوام زنجیه مختلف
مذهبده اولان بیوک جمعیتدر. اسپرک ایله امر
یقیه تاشلمشاری بیننده دخی هر توری مذهباردن
ادم اولوب برازیلیاده کوردیکم سودانلیلر ایچنده
دخی خیلی مسلمان بولندیغندن ماعدا صویه روزکاره
کونشه یلده تاپنلری دخی بار ایدی لکن هم
جنسلی اولان مسلمانلرک بربرینه اولان محبت
و ارتباطلری کوروب اکثرسی قبول اسلامیت ایله
مشرف اولیورلر ایدی اما احوالی حکومته بیلدر
مامک ایچون اولیله و ایکندی نمازلری اشکاری
قیلمیوب خانلرنده خفیا ادا ایدرلر ایدی.

بر کون بازارده کزدکده کتابچی دکانه راست
کلوب ایچینه کوروب فرانسهده باصلمش بر
قرآن شریف کوردم. غلطدن عاری و فیاتی بر
فرانسز التون اولدیغندن بر قاج یور نسخه لازم
اوله جغنی کتابچیه بیان ایتدم. کتورده جک او
لدی و بعده کتابلر کلدکده سودانلیلر جمله سنی
الیدلر.

ماه شعبانده اروج توتوب رمضان آینی شهرور
سأردهن عد ایدرلر ایش کون دوغمز بورون
سحر ایدوب تا یاتسو وقتی افطار ایدرلر و رمضان
اخرنده اوج کون اوج کیجه بر شی اشامیوب
صائم الورلر ایش. قادینلری اصلا اروج توتیوب
فرنک قادینلری کی اجق جورلر و زوجه زو
جک مانندن نصفی الور ایش.

بوکی خیلی خطاری و مناسبتسزلکاری کوریلوب
بونلری تفهم و حقیقتی بیان ایتمک ایچون اصول
و تدیر ایتدم. اگر حکومت مانع اولمز ایسه انشا
الله خیلی خدمت ایدرم.

برازیلیاده کوردیکم اهل اسلام جماعتلری نیک
هر برینک بر رئیس بار ایدیکه بعضیلرینه (فا) و
بعضیلرینه امام دیرلر جمله امور و خصوصاتده
خالق بونلره باروب کینکاش و نصیخت الدقلرندن
(فا) ایله (امام) لر بیننده خیلی تفاق ایکسک دکل
ایدی. بونلری کیشدیروب محبت ایتیه غیرت
ایتدی ایسه مده فائده اولدی

مسلمانلرک بارجه سی میقلرینی تراش ایدرلر قیرا

ولر و تراش ایتمیلره کافر نظری ایله باقوب سلام
و قز بر منزلر توتونی حرام بیلوب شرابی مباح اعتقا
دی ایله زیاده ایچرلر . قبیله باشلرندز بری بر کون
بنی دعوت ایتیش ایدی سفره ده شراب کور
دیگمدن حرام اولدیغنی بیان ایتدم . بحمد تعالی
جهلهسی ترک و توبه ایدوب بمضیلری شرابه بدل
توتون ایچمیه توتندیلر .

برازیلیاده اولان اهلی اسلام هب افرقه دن کتو
رلش اسیرلردن اولوب اسیرلرک بر تورلی حقوقی
اولوب امریقه توپراغنه ایاق باصدقلری ایله نصر
ادی قبولوب نصره دفترلرینه یازیلیورلر ایش . بو
ندن ایچون رسماً اسلامقلری تانامیوب دینلرینی
کینرلی و مستور کوتیورلر ایدی . دنیایه اولاد
لری کلده قاتولک پوی کلوب اد قویوب دفتره
یازیور . ارادن بری وفات ایتدکه کنه اصول
نصرانیه ایله دفن اولنیورلر لکن شو اراده بیلدکاری
قدر اصول اسلامیه بی دخی اجرا ایتیه غیرت ایدرلر .
بر ایکی مرتبه غسل مونایی اوکرمک ایچون جنا
زه لر غسل ایتدم لکن قبرستانه اوزدورب بارمیه
چاره اولدی .

برازیلیا دواتی امریقه جنوبی قطعه سنده در
ابتدا اوروپاده اولان پورتوغال دولته تابع اوله رق
عده والیلردن بری نفوذ و قوت کسب ایدوب
اعلان استقلال ایتدی . پورتوگالیان ایریلوب
وز باشینه بر حکومت اولدی . برازیایا قراراً
۲۷۰۰۰۰ بیک صریمیل توپراغه و توطوز ملیون اها
لیه مالکدره . دنیانک اک بیوک ادیلی اولان « اما
زونقه » آند داغارندن چیقوب بحر محیط آتلانتیک
دکزینه توشر . بو ادیلک (نهرک) دکزه قوشلان
محلی سکسان ورست ککلکنده در درینکی ایسه یوز
یتیش قولاچدر ! دنیانک اک بیوک تاتلی صوی بودر
وولغا طونا نیل صولری بونک یاننده عادی صولدر .
برازیلیانک اک بیوک شهری و پای تخت یعنی حکومت
شهری (ریوژانیرو) دره . بنالری و سیرایلری غایت بیهک
و جسمدر شهرک بازارلری میدان و باغچلری باغلی
چوقدر . هواسی غایت سیجا قدر .

برازیلیاده اولان اورمانلر دنیاده مشهوردرلر غایت
بیوکدرلر و ایچلرند یلان و غیره حیوانات چوقدر
بو اورمانلرک بعض جهتنده غیره متمدن یعنی کیک

(روسپهده اهل اسلام) (نبیئات) (حیوانات) (کشی)
و ملت) (فرانکستانه بر نظر) (مجلس شیطانیه)
(اوج قرنداش) (بچاره قادین) (بای اولدی، بای)

(خواجه صبیان)

صبیان مکتبزینه مخصوص اوله حق درس کتاییدره.
یکی اصول اوزره ترتیب اولنوب آز وقتده قرأت
ترکی و عربی ترکی یازی و حسن خط علم حال حساب
قواعد ترکی و مقدمات علم تاریخ و جغرافیا کویستیر
خواجه لره و والده لره کرک اصولی بیان ایدره.
« ترجمان » الوجیلری ایچون حق الی کاپیکدره غیر
یلر ایچون یتیش بش کاپیک.

(فرانکستان مکتوبلری)

ترجمانده نشر اولنوب جمله نیک دقت و رغبتی کسب
ایتمش منلا عباس افندی نیک «فرانکستان مکتوبلری»
نامنده اولان عجائب سیاحتی رساله شکننده چیقمنی
خیلی آدم طاب ایتدیکنندن شو صورتده چیقوب -
الی کاپیک - حق ایله «ترجمان» الوجیلرینه و یتیش
بش کاپیک حق ایله سائر کشیلره یوللانه چقدره.

و حئی انسانلر بولنور. بولنر انجق صورتاً ادمدرلر
یورت قریبه شهر صناعت تجارت نظام و مذهب
پامزلر بولنر اصلقه نیک یرلی و قدیم انسانیدره.

الکابچلارنده دخی اهل اسلام بولندیقی کلاب بولنری
کورمک ایچون بعض ولاینلره باردیم بو بچاره لر دخی
اصول دینی بی بیلمیوب دین و اصول ظن ایتدکری
بعض عمل ایله کون اوتکوری لر (کچریر لر) اباییه ولا
بتنده کوردیکم جمعیت اسلامی نیک اولنیک تا اهل اصوللری
بویله در: - المی استدیکی قزی عقد نکاح ایتیه رک تجربه
ایچون اوز یورتنه الوب کیدر لر و بعده بالاسی اولنجه
نوتار لر، اگر شوزمانه قدر قزه محبت ایدر ایسه الوب
غالوب عقد ایدر دکر حالده قادینی و بالاسی کرو قایتا
روب به لار.

هر تقدیر بو کبی عکس اسلامیت اولان عادتلری
منع ایتیه چالشدی ایسه مده الوغ بر الکاده پر عاجز
نیشلیه بیلور؟
کورریکارمدن جانم اغروب کوکام ناخوش الوب وطنمه
قایتمدن غیر ری راحت بوله میوب ریوژانیرودن پورتوغا
لیا باش شهری لیسابون شهرینه و اندن استانبوله یتشدم.

۷۸ ۱۹۵

۷۹

۸۷۰

{ امید بروئی سیاحتنامه می }

(« اثر »)

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.11.10

{ عمر لطفی }

برنجی دفعه اوله رق

معارف نظارت جلیله سنک و خصتیه

اصیر بازارنده رمزی افندی خاندانه کان (احمد

افندیسنک) مطبعه مننده طبع اولمشور

تصورت مطبعه سنده محمد رفعت افندی ایله مشترک

اوله رق (عمر لطفی) مهریله مهور اولیان سنده ره

ساخته نظرله باقبابوب هر حق مؤلف و مشترکانه

ماند در

—————

استانبول

۱۲۹۲

BELEDIYE
K/799

~~Handwritten scribbles and lines on the right page.~~

وشهنشاه معارف آثار رونق افزای از یکه خاقانی
واقفخار سالله بر کزیده عثمانی حامی دین مبین
مسند آرای خلافت حضرت سید المرسلین السلطان
ابن السلطان السلطان ﴿ عبدالعزیز ﴾ خان
ابن السلطان الفارسی محمود خان علیه الرحمة
والفران مغز شوکت آل عثمان امد الله ایامه و رفع
اعلامه و سدد احکامه ماتعاقب الملوان اقدمز
حضرت تارینک نام نامی ملوکانه لری اشبو سیاحتنامه
کترانه مه سر لوحه زیور افتخار و اعتبار قلندرق
عصره مکرم حصر خسروانه لرنبه امتعه علم
و عرفان یوما فیوما رواج بولمقده اولدیغی و اشبو
نعم عظمایک ایضای تشکر و حمدتی ایچون هر برادرب
و کاملک لساننده دعای فرونی عجز و شوکت حضرت
جهانبانی تکرار بتکرار یاد و تذکار قلندرقدر
عهدهما یون میمنت مقرون شهر یار یارنده بوندن اون
برسنه مقدم افریقا جهتنده امیند برونی نام قطعه
جسمیده اوچ مایونین مقناون اعالی مسلمه بولوب
سین عبدالله و وفیره دن بروجه سی مستغرق حقه
جهل و ضلال اولدقاری و اصل سمع شهنشاهیاری

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi - مقدمه
No 2E.1110

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾
حجرتی حد و قیاس و سنیاس بی مقیاس عبودیت
اساس خلاق کون و مکان و ترکیب بند منظومه زمین
و آسمان شیرازه یاف مجموعه نظم و نثر امر کن فکان
حضرت تارینک درگاه عالمناه احدیتنه بعد الابلاغ
جواهر زواهر درود و تحیات قدسی آیات نامحدود
و کلدسته نورسنه غیر شمامه تسلیات زاکیات
پیشگاه عرش اشتباه حضرت سلطان انبیا و حبیب
اکبریا صلی الله علیه و سلم اقدمز حضرت تارینک ایله آل
واجحاب اجدارینله اهدا و تبلیغین صکره دمای
وام ایام عمر و شوکت اجدار یاری اوزر منزه اهم
اولان ولی نعمت بینشمن پادشاه ممدت کردار

اولغله در یای مرحمت احتوای شاهانه لری جوش
و خروش ایدرک در حال انلرک تعلیم و تدریس یسار یچون
برخواجه نك ار سالنه اراده کرامت افاده حضرت
خلافتیناهیاری شرف صدور بیور یلوب وقت قلیل
ظرفنده سایه مرحمت وایه ظل اللهیلرنده کافه سی
ساحل هدایت و سلامته واصل اوله رق وجود
پر جود همایونلری دائمًا صحت و عافیتده والی الابد
تخت عالی بخت سلیمانیلرنده برقرار و بردوام اوللرینی
جناب خالق الا کواندن رجا و نیاز ایتکده درلر
بو عبد داعی کبضاعه سیاح (عمر لطفی) بنده لری دخی
سایه احسانوایه حضرت ملوکانه لرنده او ائناده بلنده
عظیمه مند کوره یه بالعزیمه امید برونلر شهرینی
و قراوقصباتنی و اهالی مسلمه سینی و قطعده مند کوره ده
بولنسان و حوش و طیور و حیوانات و بعض حیرت
بخمش عقول اولان عادات و حرکاتلرینی مشاهده
ایتلدیکم مثللو بالتمریر و « امید برونلر سیاحتنامه سی »
نامیله اخوان دینه بر یادکار ناچیر انهم اوللق اوزره
بودفعه طبع و نشیرینه اجتناسار قلنه رق اصحاب فضائل
و معارفك انظار دقیقله رینه تصادف ایده جلك سهو

و خطالرمزی دامن عفو و پرده انماض ایله پوشیده
و مستور بیور ملری هر حالده تمنی و نیاز اولنور
(ومن الله التوفیق)

﴿ امید برنی قطعه سنک انکلیر تبعیتنه کچدیکی ﴾
ارادن چوق وقت مرور ایتمکسزین امید برونی
انکلیر دولتسک قبضه تصرفنه کچرک اهایء مسلمه
مظلومه سایه مر حمتلارنده حکومت سابقه نك
اسارتندن قوروتیلوب جلهسی حر اولدقلرندن کتدو
طرفلرندن تشکر نامه اولهرق انکلیر قرالنه لایحه لر
تقدیم ایلمشله *

قرال طرفندن دخی انلر کده سائر تبعه لری کبی
نظر عدل ومر حمتنده مساوی اولدقلری وامید
برونی بلدهسی انکلیر دولتسک تحت تملکنده
اولدقچه راحت حال ومسرور البال اولهرق
کچنه جکلری بیان اولمش بونک اوزریتنه اهایء
مسلمه کندولرینی طویلهرق هر نه قدر بعض
مکاتب ومساجد انشاسنه قیام ایلمشله اینسده
ایلروده بیان اولندیغی مثلواوقومق یازمق واواحر
ومسائل شرعیه بی اونو تدقلرندن معبدلرینی کلیسیا
شکلنده بنا واطرافنه مکتبلر دخی انشا ایتدیروب
صیقلرینی تعلیم وتدریس ایلمکه باشلمشله *

امید برونی
انکلیر دولتسک
تبعیتنه کچدیکی

﴿ اهایء مسلمه نك امید برونه سبب هجرتی ﴾

اهالیسنک نقلنه کوره تخمیناً بوندن سکسان بئش سنه
مقدم جاوه اطه لرندن بعضیلرینسک هولاندا
حکومتسک تحت تصرفنه کچرک اهایء مسلمه سنک
سرکرده و علملارینی قیدوبند ایدوب امید برونه
کتوره نك اسیراً توطن ایلملرینه مساعدله ایلمش
ویچاره نك او قومق یازمق واینلرینی اجرا
ایتمکله یینه مساعدله لری بولمدیغندن مرور ازمنه ایله
صکره کلان اولادو عیاللری جهل وضلا تسده
اشاردور *

حالبوکه کندولری عن اصل (جاوه) لی اولوی
جزائر مذکورده بولنان کتب فقهیه و عقائده نیک
جمله سی جاوه لسانی اوزره تألیف اولدیغندن
صبیان دخی (هولاندا) لسانیه تکلم ایدوب جاوه
لسانی بیلمدکلرندن - بزم عربی لسانی ترکیجه یه
ترجه ایدرک او قودیمز کبی - اللرنده بولنان
کتابلری (جاوه) لسانیه او قوده رقی (هولاندا)
لسانیه معناسنی چوجقلره تعلیم ایدرلر ایمش .

مرقوملر هر نه قدر دینارنده ثابت قدم ایسه لرده
عقائده مسائل شرعیه یی لاتیق وجهله بیلمدکلرندن
تعلیم و تدریس لرچون علوم شرعیه یه واقف بر
هاله محتاج اولدقارینی و بونک بچاره سر یعه سنه
باقلمسی یولنده ایروکلان اختیارلری بریره تجمع
ایدرک بر خیلی مذاکره ایلمش .

نهایت الامر متبوعلری بولنان انکلیز قرالی طرفندن
امید برونی والیسی بولنان ذاته بر قطعه بیاننامه
تقدیمی خصوصیه قرال و بزم لری بوججه یز یازوب
مشار الیهه تقدیم ایلمش .

امید برونی والیسنه عرض اولنان لایحه نیک مالی
بولندن سکسان بش سنه مقدم (جاوه اطه لرندن
بعضیلری حکومت سابقه نیک ید تصرفه کچدیکنده
جمله مزنی قیدوبند ایدرک اسیراً بورایه کتوردکاری
وبوراده چکدیگمز محن و مشقتلر معلوم رحیمانه لری
اولدقده ایره دن از وقت مرورنده متبوع منضممز
بولنان انکلیز دولت فخمه سنک قوللرینی حکومت
سابقه نیک اسارتندن خلاص ایله جمله مزه حریت
وسربسیت احسان بیوردیغی جهته دولت مشار
الیهانک بزره اولان شو عنایت و مرحتنه طو غریبی
تشکر و حین اقتضاده راهننده جان و باش فدا
ایلمک لکمز لازمه دن اولدیغندن بتکرار ایفای تشکر
و محبت ایلرز .

معلومدر که هر ملت کندو دین و مذهبنی لاتیق وجهله
یلوب اجرا ایلمکه مجبور بولدیغندن یزدخی مسلك
و مذهبن اوزره سالک اولقلغمز طبیعیدر .

حالبوکه بزم لسان اصلین اولان (جاوه) لسانی
اونو تدیمز دن و بزم لری بولنان کتیب و رسائیک دخی

﴿ ۱۱ ﴾

عز ضحال مذکور دست قرالیه حین وصولنده
اهالی مسلمة هر قومه نك اجینا جق حاللرینه واقف
اوله رق بر معلمك جلبی چاره سنه باقلمسی ضمنده
پارلمنتو مجلسنه حواله یورمشار .

پارلمنتو مجلسنده مذاکره اولنوب نهایت دولت علیه
عثمانیه نکلوندره سفیری بولنان دولتو (مزورس)
پاشا حضر تارینك اقدام و همتر یله اوله جفته
قرار ویر یله رك مشار الیه حضر تارینه افاده
ایلیمشار .

مشار الیه حضر تارینك متصف اولدقلری
خصائل حمیده لری حسبیلله باب عالییه اشعار
وافاده ایده چکلیرینی بالیان انکلیر دولتی
طرفندن دخی مفصلا اهالی هر قومه نك احوالی
و بر معلمه محتاج اولدقلرینی بالتحریر سفیر مشار الیه
حضر تارینی معرفتیلله باب عالییه ارسال ایلیمشار .

﴿ اهالی مسلمة حقه حشمتلو انکلیر
قرالیه سنك تحریر ایلدیکی نامه نك باب عالی
جانب سامیسنه وصولی ﴾

محزرات مزور باب عالی جانب سامیسنه وصول

﴿ ۱۰ ﴾

لسان مذکور اوزره بولندیغی حسبیلله انلریده
اوقو یوب اکلامغه بر معلمه محتاج اولدیغمز بدبهدر
بویله اولدیغندن بزم تعلیم و تدریس مزه بلاد مسلمیندن
بر معلم جلب و حال پرملانزه مرحمت ایلیمکز رجا
ونیازی باینده و هر حالده اراده افندمز کدر

فی ۱۶ شوال ۱۲۷۸ امضا

اهالی مسلمة

امید برونی

﴿ والینك ویردیکی جواب ﴾

واقعا سزك بر معلمه محتاج اولدیغکز معلوم اولوب
نه چاره که او یله بر معلمك جلبی دخی غایت مشکل
بولندیغندن هر حالده بونی حشمتلو قرالیه
حضر تارینه عرض و طرف مشار الیه ابدن صدور
ایده چک فرمانه منتظر بولیمکز لازم کلور جوابی
ویرلمش .

بناء علیه والی امید برونی اهالی مسلمة نك عرض
ایلدقلری لایحه بی مصدق اوله رق مفصلا کنسندو
طرفندن دخی بر بیان نامه تحریر و عز ضحال مذکوره
لغا طرف قرالیه ارسال ایلیمشار .

﴿ ۱۳ ﴾

سفیر کبیری مرحوم محمد جمیل پاشانک پارس
سفارتہ تعین بیورلدقلرندن معاً فرانسه واپورینہ
راکبا در سعادتن انفصال ایلدک .

﴿ قورسیقا ﴾

ایکی کون صکره قورسیقا اطه سنک لیمانه واصل
اوله رق درت ساعت قدر اوراده واپورمز اقامت
ایلدیکندن اطه مذکورہ چیقوب براز سیر و تماشا
ایلدک .

قورسیقا شهرینک خیلی منتظم و معمر بناری
اولوب اھالیسنک اکثریسی ترکیجه ییلورلر .
بعض اخذ و اعطا ایدرک وقت مساعد اولدیغندن
بتکرار واپوره هودت ایلدک .

﴿ مسینا ﴾

قورسیقا اطه سندن حرکتله ایکی کون صکره
﴿ مسینا ﴾ یه وصول بولدق مسینانک لیمانی غایت
کوزل و منتظم اوله رق دکرنک اورته سنده برقلعه
رصین و متین بنسا اولنوب شهر یی دخی طناخک
اتکنده بولدیغندن کوزل و مزین اوله رق دکرنک

﴿ ۱۲ ﴾

بوله رق نظر مرحمت و شفقت جناب ظل الہی بہ
محتاج اولدقاری معلوم اولدقده طرف باھر
الشرف جناب خلافتیناھیدن علوم دینیہ آشنا
بر عالمک ارسال اولنمی بانسده اراده مرحمت
عاده جناب شهنشاهی شرفصمور بیورلمشدر .
در حال مشیخت اسلامیہ طرفندن بالانتخاب علوم
اسلامیہ یہ کاملاً آشنا و دهر ایچنده مستتبا بغداد
علماسندن ﴿ مکرمتلو الحاج ابو بکر ﴾ افندیکنک
ارسالنه قرار و معتارنده دخی طلبہ سندن برنفر
کو تورملرینہ مساعدہ بیورمشدر .

﴿ بو عاجز احقر یعنی (عمر لطفی) کترک امید
بروننه سبب سیاحتی ﴾

مومی الیه ابو بکر افندی دخی لازم کلان کتب
ورسائل دینیہ دن وافر کتابلر و رسالہ لر اخذ
واقعیسی طرف حکومتین ویریلہ جسکی امری
طرف مشیخت پناھیدن صدور ایتمکله لازم کلان
کتابلری الویب و تبارکات سفریہ پی بالاخصار
معیتمہ طلبہ سندن بنسده لر فی الہرق پارس

﴿ ۱۵ ﴾

ایگن واپوره بر یلدرم دوشه رک اورته ذیره کتک
نصفنی قیروب دکزه دوشوردی اوصره ده قاره ده
بولندیغم جهسته اولیه بردهشتلی صدا و ولوله یی
کورمدیکمزدن فوق الحد خوف ایلدک .

﴿ مارسیا ﴾

در سعادتدن انفصالمزک یدنجی کونی صباحلین
ساعت ایکیده (مارسیا) لیمانه واصل اولدی
لیمانه حین دخولزده مارسیا قلعه لرندن یکریمی بر
پاره طوپ انداخت اولنه رق سفیر مر حومه اجرای
خوش آمدی اولندی و بولندیغم واپوره دخی سنجاق
همایون چکدیلمر .

اسکله یه حین خروجزده مارسیا والیسی طرفندن
مخصوصاً فیطونار کله رک سفیر مر حوم جیل
پاشا بریسنه و سائرینه دخی بزراکب اوله رق
معیترنده تهیئه اولنان محل مقصوده واصل اولدی
اوراده برقاچ ساعت استراحتد نصکره سفیر مشار
ایله حصر تبری مارسیا والیسیله ملاقات ایتمکه
کیدوب بز دخی مارسیا شهرتی بیروتماشایتیسه

﴿ ۱۴ ﴾

بوینه انشا و اعمار ایلمشمار اهالیسندن بعضیلری
واپوره کله رک اللرنده مر جاندن معمول و مصور
صنمبار بولنوب غایت اهون فیأت ایله بیع ایدرلر
ایدی اوراده یدی ساعت قدر مکث و قرار
ایلدکد نصکره (سردنیا) اطه لرینه طوعزی
متراهی اولدی .

مسینادن اچیلدیغمزده بر طار بوغازدن مرور ایدرک
شویله که ایکی طرفی اغاجار بوستان و مزروعات
ایله مزین ایدی .

﴿ سردنیا ﴾

برقاچ ساعت قدر او منوال اوزره کتدکد نصکره
(سردنیا) اطه لرینک اوکنه واصل اولدی .
اورانک دکزی جزو یجه شدتلی اولدیغندن واپورک
کندرگاهنده خیلی طاشمار بولندیغندن کندوسنی
محافظه ایچون نهایت درجه ده یواش یورر ایدی
الحاصل سردنیا اطه لرینی کچه رک دکزک محل
واسعنه واصل اولدیغمزده من طرف الله دکز
قایتله فورتنه اوله رق و هوا بوزیله رق غمور یاغمه
ناشیلدی غمور یاغمه و صناعتلر اورمقده

﴿ ۱۷ ﴾

بومغنی ایله برطرفی اشارت ایله کوسترمگده بز
عظیم ودهشتلی هیكل وضع اولنمش ایدی .
الحاصل اوکون اقشامه قدر شایان تماشا اولان
محلا بی سیر ایلدکدنصکره مسافره بولندیغمز
هوتله عودت ایلدک .

ایکنجی کونی دخی شمندوفر یولنی سیر ایتمک
چیققدق ایسه ده بر خیلی طولاشوب کزدکدنصکره
نهایت بر فرانسزه صوردق و مرقوم دخی بز
شمندوفر یولنی کوستروب و بعضی فرانسزجه
آشالقی و صحبتلر ایلدی ایسه ده اکلایه مدیهیزدن
اشارت ایله مرقومه در سعادتدن کلدیگیزی
تفهیم ایلدک .

شمندوفر مرکزینه واردیغمزده او یله بر شی
کورمدیکمزدن غایت تحیره قالدق .
شمندوفر موقفنی بر ایوجه سیر و تماشا ایلدکدن
صکره ساعت اون صولرنده اقامت ایتمکده
بولندیغمز هوتله عودت ایلدک .

بو شهرک هر نه قدر هیواسنی ایو ایسه ده
ایچه چک صولری اولوب قیو صولنی کی

﴿ ۱۶ ﴾

بولندیغمز محلدن چیقوب اکثر محللرینی سیر و تماشا
ایلدک .

شهر مذکورک غایتله مصنع و منتظم چار شولری اولوب
بناری دخی طاشدن اوله رق یدی قاندن آلدده اون
درت قاته قدر مرتفع اولوب نزدبانی دخی دوغمه
مناره شکلنده ایدی وز قاقلری غایت واسع اولوب
التی بار کیرلی « اومید-بوس » عربلری ایتمکده
واسکلنک بوینه پیاسه یوللری یا پلمش اولدیغندن
اقشام اوزری بر طرفدن بر طرفه اهالی سیران
ایدرلردی و شهرک اورته سنده بر میدان کبیر
اولوب اطرافنی اشجار ایله محاط و میدانک اورته سنده
دخی بر حوض کبیر اولوب دروننده بی امثال
الوان الوان بالقار و بر عجایب هیتمده قرق زراع
ارتقا عنده صو اثار فسقیه و حوضک اطرافنده
محدد ماصه لز بولندیغندن اهالیدن سیره چیقانلر
اوطوررلر ایدی .

و بر طرفده سکسان طهسان زراع ارتقا عنده
دخی بوستون رکز اولنمش اوزرنده اجنب و اسبک
اوزرنده آلات حریمه ایله ملبس بر آدم سوار اوله رق

﴿ ۱۸ ﴾

آجی بولدیغندن جمله سی ماکنه دن حاصل
اولان (اسلیم) صوینی ایچمکده درلر .
الحاصل مارسلیاده اوچ کون اقامت ایتدکن
صکره ساعت طقوز راده لرنده مرحوم جبل
پاشایه طرف ایمرا طوریدن تخصیص قلنان
شمندوفر واغوننه سوار اولدق .
ساعت اون راده لرنده شمندوفر محندن حرکت
ایلدی .
بر چاریک قنبر قطع منزل ایلدکده واغونلرک
طواننده بولنان لامبه لری یاقدیلر .
بولامبه لری نه ایچون یاقدیلرینی بیله مدیکمزدن
تعجب ایتکده ایکن برده اوکزه برعظیم طاغ
کلدی .
واپور اسلیم دودو گویله بر خبلی ندا ایتدکن صکره
طاغک التنه کیردک وساعت طوئدق تمام
کندی سرعت مشی ایتدیکی اوزره اون یدی
دقیقه سوردی .
مذکور طاغک التندن کیدرکن لامبه لرک شعله سیله
طیشاروسنه مدنظر ایلدکده نه بقایم بتون باشدن

﴿ ۱۹ ﴾

پاشه مغاره کبی دروننی دلمش لر واجار و تیمورلره
اورمش لر شویله که ییقلمیسی ممکن دکل ایدی .
اومنوال سرعت سیر ایله تمام طقوز ساعت
قریه لره اوغرایه رق کیتدک نهایت برقصه به
واصل اولدق .
اوراده شمندوفر یارم ساعت قدر مکث ایده جک دیو
ندا ایلدک لرنده جمله مز واغونلردن اینوب
وشمندوفر قومپانیه سی طرفندن یولجیلره مخصوص
اولان لوقانطه به کیتدک .
صندالیه لره جمله مز اوطورر اوطورمز علی العجله
شوربا و سائر اطعمه کتوروب و طعام یندکده
جمله مز بتکرار شمندوفر واغوننه عودت ایلدک
لوقانطه دن قالقدیفمزده معلوم آفرانس مزجه
بلمدیکمزدن (عجبا لوقانطه جی به قاچ غروش
ویره جکز) دیو ملاحظه ایدرکن (البته بر
فرانسز لره سندن زیاده اولمامیلدر) دیهرک
لوقانطه جی به برفرانسز لیره سی ویردک .
حالبوکه مر قوم لوقانطه جی المیوب بر طاقم کلاملر
شویله به رک کپرویه اعاده ایلر .

﴿ ۲۱ ﴾

دولت علیه نك اوراده بولنان سفارتخانه سنه واصل اولدق .

فیظونلردن اینوب سفارتخانه به دخول ایله اوکون اخشامه قدر استراحتده بولندق اورتسی صباح طیشارویه چیقوب پارسک دروننده شایان تماشا وسفارتخانه نك قربنده بولنان هوتله کتدک .

هو قلك خدمتلرندن بریسی کلوب الی ایله اشارت ایدرک کویا (نه استرسکز) دیدی بزدخی قهوه دیدک

بونک اوزریتنه مرقوم بزه بیوک برکاسه دروننده طولو بور قهوه ومعیتمده دخی برر دیلم اکمک کتوروب اوکزه قوییدی

بزایسه عمرمزده بویله کاسه ایله قهوه ایچلیدیکنی واننن صرف نظر قهسوه ایله اکمک بندیکنی بلمدیکمز جهتله تحیره قالدق

نه چاره بلده نك حادثه اویمق کرک قهوه به اککی باتررق اکل ایلدک ایتسه ده یالکز قهوه اولوب دروننده برشی وضع ایله بر عیایب

﴿ ۲۰ ﴾

بزدخی (غالباً آسک و یردک) دیهزک برفرانسز لیرهسی ده علاوه ایدرک ویزدیگمزه مرقوم کمال درجه قهقهه ایدرک والی ایکی طرفه صاللا یرق بتکرار بزه اعاده ایلدی .

بزوب مجادله ده ایکن پاشانک افالزندن بری کلوب نه طور یورسکز شمندوفر شمدی قالفاجق دیدی بزدخی (آجام بولوقانطه جی به طعامیه اوارق ایکی عدد فرانسز لیرهسی ویردک بتکرار بزه اعاده ایلدی عجبادهای استیور یوقسه مرادی ندر) دیدیکمزه مرقوم (هایلی جانم بولوقانطه به پاره وپرز شمندوفر قومپایه سی طرفدن پولچیره اگر اما اچلمشاسر) دیهزک شمندوفره سوار اولدق .

اورادن قالدقده کیچه ساعت یدی بچقدی صباحین ساعت بش بچق راده لرنده پارسه مواصلت ایلدک .

﴿ پارس ﴾

شمندوفر موقعنه اینهزک امیر الطور طرفندن ارسال اولنان مخصوص فیظونلره سوار اولدق

﴿ ۲۲ ﴾

طعم پیدا ایلمش اوله بفسندن لذتلو بر شی
اولمش ایدی

حاصلی یارم ساعت قدر کوچ حال ایله او قدر
قهوه بی نوش ایلیوب بر فرانسی ویره رک
سفارتخانهیه عودت ایلدک

سفارتخانهک بعض خدمه لری و کجه ییلدکلرندن
انله بو کبفتی نقل ایلدیکمزده قهوه نک دروننه
یورطه نک صاروسنی ایوجه حل ایلدکلن صکره
قاندقلرینی واککی کتوردکلریده صفرا باصدیرمق
ایچون اولدیفنی بیان ایلدیلر

اوجنجی کون شهرک دروننده بولنان باغچه لری
وسرایلری سپرایلیوب کورمدیکمز و ایشتمدیکمز
شیلری کوردک

پارسک دروننده جاری اولان نهرک اوزرنده
طاشدن و تیوردن متعدد کوریلر وضع اولمش که
انسان تعمیرده قالور که نصل بنا و اعمار ایلمش
و نصل نهرک دروننه نقل طوندیره یلمش

پارسک هواسی کوزل اولوب دوز اولدیفنی جهننه

﴿ ۲۳ ﴾

شهرک بر طرفندن نظر ایلدکده اوته طرفی
کورینور ایدی

یوللری غایت واسع شویله که اوتوز عربه یان یانه
صیغار ایدی

سوقاقلرک ایکی طرفنه طوندیره طاشلر قونمش
هر کس مسرور البال اوله رق سیران ایدر ایدی

و شهرک دروننده بعض واسع میدانلر اولوب
غایت مرتفع ستونلر و اوزرلرنده انواع دهشتلی
هیکلر وضع اولمش ایدی

خصوصاً یزم سفارتخانه نک قار شوسنده قاپو
شکلنده بر عظیم ستون بنا ایلمش که دیوارلرینی
انواع مدهش رسملرله طوندیرمش

شویله که زغان عتیقه بولنان حر ییلرکی اللرنده
لوقلر و قارغیلر و قالفانلر و یاشلرنده تیوردن

حصول طاشلر و زرهارله ترسیم اولمش ایدی

الحاصل پک کوزل و دلارا بر مملکت اولوب
کیجه لری ضباجه قدر شهر آیین ایدیسورلرکی

شهرک درونی قازلرله و درلو درلو ملون مهتابلرله
پرنور اولور ایدی

﴿ ۲۴ ﴾

صبحه قدر دكانر آچيق استديكك محله
فيطونه سوار اولدبنيك حالده واصل اولورسك
الفصه بر هفته قدر پارسده اقامت دن صكره
مرحوم جيل پاشا معينمه بر ترجان و يرك
مأ يوله روان اولدق

قالقه جفمن كون ساعت بشده مرحوم مشار
اليه ايله و داعلشهرق شمندوفر موقفته كلدك
شمندوفره ركوبزدن يارم ساعت صكره حركت
ايئوب ساعت اون بچقده لوندره ايله پارس
بيئنده واقع (مانس) دكزينك ساحلنه واصل
اولدق

درحال شمندوفر دن ايئوب دكز واپورنر يته
سوار اولهرق ساحلدن اچلدق

﴿ مانس دكزي ﴾

ساحلدن اچيلور اچيلمز بر فور طته قوپدي
شويله كه طلافهل واپورك بر باشدن كيروب او بر
باشندن چيقار بويله دهشتلي فور طته يه
اوغرامديغمدن همان يروش اولوب كوكرته يه

﴿ ۲۵ ﴾

دوشدم اره دن ايكي ساعت مرور و ساعت
اقشامك برينه يقلاشور يقلاشمن بزى قالديرديار كه
اسكله يه واپور يناشمش حالبو كه يناشد يغمز
اسكله نك يوكسكلكي واپورك سمرننه قريب
ايدى

حاصل اشاغى صارقان نردباندن بو قارو چيقه رق
درحال يولچيارك بنديكي (اومنيبوس) هر به سنه
نزدخى بنهرك يوله روان اولدق

برچار يكدتيمور يولى موقفته واصل اولدق
اومنيبوس دن اينهرك شمندوفره راكب اولديقمزى
متعاقب حركت ايلدى .

﴿ لوندره ﴾

شمندوفر ك حركتدن اوچ ساعت مرور نده
(لوندريه) واصل اولهرق تيمور يول موقفته نزول
ايلدك

درحال اوراده بولنان بر فيطونى بالاستكر ا دولت
عليه نك لوندره سفار تخانه سنه واصل اولديغمزده
سفير سفار اليه حضرت تاري تبديل هواخمنده

﴿ ۲۷ ﴾

وهر کون نه مصارف اولور ایسه طرف دولت
علیه دن وریلور ایدی

الحاصل خانه مذکوره بولندبغمن حالده مرحوم
قبودان محمد پاشا دخی اوئشارده لوندرده
بولندیغندن مشار الیه ایلهر کون ملاقات ایدر
ایدک

وشایان تماشاولان محملری بر بزه ارائه بیورر
ایدی

لوندره شهری غایت منتظم و معمور بر شهر
اولدیغندن اهالیسی دخی غایت هنر و معرفتو ایدیلر
شهرک درونی غایت کوزل و زقاقاری پارسک
زقاقلری کبی واسع ایدی

واولقدر عربه و بارکیلر ایشلردیکه بر طرفدن
اوته طرفه کچمک مراد ایدن کسنه بر چاریک مکث
ایتمد کدنصکره کچه من ایدی

کیجه لری کوندز کبی صباحه قدر دکانلر اچیق
وزقاقلر قازک ضیاسیله صباحه قیدر مشور ایدی
هر کس ایشتمده ویریشتمده هیچ برکسه بر بریله

﴿ ۲۶ ﴾

لوندره خارجنده بولسان قریه لره چقدیغندن
مشار الیه بوله میوب نهایت برهوتله کیدوب
یتوت ایتامن لازمکسد یکسندن بتکرار فیطونه
بنه رک مترجمله معاً برهوتله ایندک .

هوتک خدمه لری کلوب ایشلر حزی الهرق و بزه
بریتاقلق او طه سی اعطا ایلدی

الحاصل او اقسام اوراده قالقلمز ایچون نه طلب
ایلدیکنی سؤالمزه جواباً (ایکی لیره سزه و بر لیره
بو چوجغه) دیدی بونک او زربنه او اقسام اوراده
یتوت و صباح اولدقده سفار تخانه یه عودت
ایلدک

هنوز سفیر مشار الیه حصر تری تبدیل هوادن
عودت بیورمشلر ایدی

مشار الیه حضر تری متصف اولدقلری اخلاق
حسنه لرندن طولانی بزی تقییل ایدرک و اظهار
خوش آمدی ایلدیلر

و در حال سفار تخانه تک قریه بر خانه کوندردیلر
اوراده اقامت ایلدک

ديهرك بر انكلير ليراسي كندوسنه اعطا
ايلديكمزى متعاقب اون ايكي شيلين بيكرى
پاره و بش پاره دخى بر كاغده لفا اعطا ايلدى
مكر بش پاره و يرمك عيب شى اولديغندن
و كندوسنده حقمز قلسون ديهرك كاغده
صارمض ايدى

مذكور دكاندن چيقديغمده آيرى آيرى درت
كسنه اياق قابوي قاچ غروشه الديقمزي سؤال
ايلديلر

عز قوملارك تبديل و خفيه مأمورلى اولدقاريني
صكره دن اكلا دق

الحاصل شهرك ذروننده هيچ بر اليمش و يریش
ايچون مجادله ايندى اصلا مشاهده ايتدك

هر شينك اوزرنده قاچ غروش فيئاتي اولديغنى
مبين تقاى قرالى وضع اولتمش هر كس تمغايه
باقهرق قاچ غروش يازلمش ايسه و يروب الور
كيدرلرايدى اكثر مشتملى مال صاحبي
ايله مكالمه بيله ايتز ايدى

اولاد صاحبي اولميان و ياخود بر خدمه قوللانمده

زقائده طوروب قونوشمق و ياخود مشاتمه و مجادله
ايتك اولمز ايدى

هر كس خسته يه شور باكو تورر كى عجله
بورويه رك ايشلرينه كيدرلرايدى

بركون بنده كزه بر اياق قابى لزوم اولديغندن
قوندره جينك بر بسنك دكانه دخول ايلديكمزده
صاحب دكان بولمديغندن درحال دكانه بولنان
بر معلم كلب دامنز دن طوتهرق صنداليه به تجلمش
ايتردى

و كندوسى ايجرويه كيره رك صاحبه خبر و يردى
صاحبي كلدكده (كيوى وان بوتس) يعنى بكا
بر اياق قابى و بر كلامنى سويلد كدنصكره درحال
بر اعلا پوطين كتوروب او كزه قويدى

هيچ پنص (يعنى قاچ پاره يه ديديكمزده اياق
قايينك التنى كوستره رك كيرو چكلىدى

بز دخى اياق قايينك التنه باقد بغمزده كر چه بر طاقم
مار قدير باصلمش ايسه ده اتسكلير جه او فومنى
بلمديكمز دن و (البينه بر ايره دن زياده دكل ا)

ممالکنده بولنان اهل هنك بر نمونه لری
وهر بر ولایتک اشیا وانقیقه شیلری وهر بر
صنعتک ادواتی موجود ایدی

هر بر دولتک امتعه سنه بر محل مخصوص
تخصیص قلموب واوزرنده باندیره سی دخی وضع
اولمش ایدی

حاصلی دنیاده اولان جمیع اهل هنك هنزلی
واخراج ایلدک لری معرفت لری اوراده موجود ایدی
اورایی بش ساعت قدر سیر ایلدکن صکره
شهرک اورطه مندن جاری اولان نهره کلدک
ونهرک دروننده سیر وحرکت ایدن واپورلردن
برینه را کبا دکزک الشه انشا اولنان و (تایمس
تانول) تعبیر اولنان چارشویه کیتدک شو یله که
بندیکمز واپور بر اسکله به پناشدی بز دخی
چیفوب براز یوردکن صکره مذکور چارشو
قبوسنک اوکنه واصل اولدق

و بز شیلین دخولیه و یوردکن صکره ایچرویه
کیردک نه باقلم بیوک بر قبه الی و قبه نک
اطرافنده دو تمه نرجه بان اوزردیا لردن اشاغی به

اقتداری بولنیا نرک بر بیوک کلب لری اولوب
انلره سبزوات و ساغر اکلہ هائر مسیلری بالتعلیم
طاشتدی رر لرایدی

شویله که مخصوصاً بر زنیل اوردیروب و درونه
بر ورقه یازدقن صکره هر نه الاجق ایسه
دگری اولان افچه سنی دخی وضع ایدر و کلبک
باشنه کچبروب استدیکی دکانه ارسال ایدر ایدی

مذکور کلب دخی زنیلی الدیغی کبی طوغری
مقدمه تعلیم استدیکی دکانه کوتورر و دکانجی به
تسلیم ایدر دکانجی دخی زنیلک دروننده بولنان
ورقه بی الوب نه استحضار ایسه زنیلک دروننده
قویه رق بتکرار کلبک اغزینه و یورک
صاحبنه عودت ایلر و اکثری بویله بویننده
زنیل آصیلی کلب لری مشاهده ایلر ایدک

بر کون مرخوم محمه پاشا بز معینته الهرق
(اسکپوزسیون) یعنی لوندره ده بولنان صرک
عمومی به گوئوردی برر شیلین و یورک ایچرویه
دخول ایلدک

مذکور اسکپوزسیونک دروننده هر بر دولتک

یواش یواش ایندک - اشاغی یه ایندیگم زده
اچروسى آیدنلق و قالبا قییلر باشی کبی کار کیر
اوله رق ایکی چارشو اولوب دروننده ایکیوزدن
متجاوز دکان وغازینور و میخانه وار ایدی
بر بوین بر بویه غازل یاغتمده کوندز کبی روشن
هر کس قول قوله سیر ایدرک کزر و یکسی
غازینوده اوتوروب غزته اوقور و سائر شیلرله
کوکلی اکار و یکسی دکاترده الیش و یریش
ایدر حاصلی بر بازار یری کبی غلبه لک ایدی
بو چارشو هر نه قدر متین و رصین یا بلمش
ایسه ده غایت نلی اولدیغندن اکثری دکانچیلر
اخشاملری اوراده بیتوت ایتوب طیشارویه
چیقارل چارشونک اوزرنده دکز بولندیغندن
واپورلر سیر و حرکت ایدرلر ایدی و بز دروننده
ایکن واپورک بر بسی تیمورینخ اتهرق بزم
اوزریمه دوشدی و دوشدیکی آنده غایت زیاده
صارسدی و طوب صداسی کبی صدالندی
حاصلی بر عجایب و بی نظیر چارشو ایدی بر ایکی
ساعت قدر اوزرنده چسولان ایلدکن صکره

طیشارویه چیقاق . و کورپی یه کلدرک
دکزدن مرور ایدن سفینه لری سیر و تماشا
ایلدک .
اوراده انکلیرلی نک بر بسی یا تمزه کلوب و کندوسی
جزوی ترکیبه ییلدیکندن بزمه مکاله ایلدی .
وبعض شیلری بزه کوستردی شو یله که مذکور
نهرک دروننده یوزیکرمی واپور بر اسکله دن او بر
اسکله یه آدم طاشور ایش و مذکور نهرک اوزرنده
متعدد کورپیلر دخی وار ایدی که غایتله مرتفع
یکسی طاشدن و یکسی تیموردن ایدی .
شویله که الشندن دیرکلی سفینه لر مرور ایدر
واوزرنندن شمندوفر کچر ایدی .
و کورپینک بر بسی دخی اصمه ایدی یعنی نهرک
اورته سنده الی دانه سستون قله شکلنده یان یانه
ایکیشر ایکیشر رکن ایلشار و قله لک اره سنه
کوی پی زنجیرله اوقله ردن اصمشار ایدی .
اناری سیر ایلدکن صکره مسافر بولندیغمن خانه یه
عودت ایلدک .

﴿ ۳۵ ﴾

النده سپور که ایله ایچرویه کیروب مذکور اوطه بی
بر غیر سوپوروب طوبلا دقدنصره قاپوی قیایوب
کیتدی .

ارادن براز کچر کچمز برده قاپو اچلدی نه اچلسون
باشنده برپارلق شابقه وکوزلنده کوزلک والنده
یاستون وقولتوغنک التنده بریوک دفتر ایله بر
بیاض آبی قبودن ایچرو کیروب دفتری ماصه نک
اوزرینه قویدی .

وباستوننی دخی اوطه نک کوشه سنه طیادقدنصره
صندالیه نک برینک اوزرینه اوطوردی وکتوردیکی
دفتری آچهرق کویا اوقور کبی طوداقلرینی
قلدا دیور ایدی .

دفتری قارشیدروب ویپراقلری اوطرفه بو طرفه
دویرر ایکن نصل ایسه یپراغک برینک یازوسی
بوزلش اولدیغنی کورنجه درحال شابقه سنی
حدتله ماصه نک اوزرینه اورهرق و ماصه نک
اوزرنده بولنان (زیلی) صاللا دی .

درحال قاپو اچلوب ایچرویه برسیاه آبی دخول
ایله قارشوسنده طوردی .

﴿ ۳۴ ﴾

بنگرار برکون دخی حیوانات بقیه سنه عزم
ایلدک . مذکور بقیه نک قاپوسنه واردقده
بر بقیق شلین دخولیه ویره رک ایچرویه کیردک
مذکور بقیه غایت واسع اولوب دروننده هر بر
حیوان موجود ایدی .

بقیه نک قپوسنک یاننده ایکی دکان اولوب مذکور
حیواناتک هر برینسک اکلنه دائرماً کولات
فروخت ایدرلر ایدی .

زدخی بر چوره طولوسی قراییه الهرق ایلرویه
کیتدک ابتدا آیلرک محسنه واردق که برکوزل
اوطه و اوطه نک اورته سنده بر ماصه و ماصه نک
اوزرنده دفتر و کاغذلر و قلم دیوید و سائر کتباته
لازم اولان شیلر وار ایدی و ماصه نک اطرافنه
التی دانه صندالیه قونمش ایدی .

ومذکور اوطه نک طیشاروسنده مشتریلره
مخصوص صندالیه اولوب مذکور صندالیه لره
اوتورهرق سیر ایتمکده ایلدک .

برده مذکور اوطه نک قپوسی اچلدقده بر آبی

﴿ ۳۶ ﴾

معهود بیاض آی علی العجله یرندن قالقوب
وغضوبانه مذکور سیاه آینه اوزرینه یورویه رک
وقولاغندن طوتهرق ماصه نك یانه کتوردی
ودفترده اولان یازونک بوزلمش اولدیغنی یری
کوستردی .

در حال سیاه آی کیرو چکله رک یره او طوروب
و کویا « عفو بیورک قصور حزی » یولنده
الرینی برینه یاشدیره رق اوکنه طوتدی .

هر نه قدر سیاه آی عفو ایتسی رجاسنده بولندی
ایسه ده معهود بیاض آی هیچ الیزمیه رق بش
دقیقه دن زیاده اوله طوردی .

صکره النی صالایه رق سیاه آی بی طیشارویه
یوللادی .

اره دن براز وقت کچد کد نصکره مذکور
اوطه نك قیوسی اچیله رق ایچرویه معهود سیاه
آی کوروب و طوغری کلوب نیاض آینه ک
قولاغنه بزنی فصلا دی و تکرار کیرو دونوب
کیتدی .

در حال قابو اچیلوب بر صاری آی قولی کومک

﴿ ۳۷ ﴾

ارقه سنده و باشنده شاقه وبر النده باستون و دیگر
النده دخی بر جانطه ایله ایچرویه کیروب همان
جانطه بی ماصه نك اوزرینه قویه رق و شاقه سنی
چیقاره رق ال اله و یروب بر توقه ایلدیلر
و ایکسیده بر صندالیه جلوس و طودا قلیرینی
اویناده رق کویا مکمله ایلدیلر .

اندن صکره معهود صاری آی کتوردیکی
جانطه بی اچوب درونندن سندن کبی بر کاغذ
چیقاردی و بیاض آینه ننه تسلیم ایلدی اودخی
الوب طودا قلیرینی اویناده رق و باشنی ایکی طرفه
صالایه رق کویا او قود قد نصکره ماصه نك اوزرینه
قویوب و قلی اله رق و دیویده صوقوب چیقاره رق
مذکور کاغذی قاره لدی و دوروب بو کوب
معهود صاری آی به و یردی .

اودخی الوب ایکسیده اباغه قلقه رق و شاقه لرینی
باشلرینه کیه رک ال اله طوتینوب چیقوب کیتدیلر
صکره معهود سیاه آی کلوب الیزده بولنان
چوره بی کورتوروب و دروننده بولنان قرایه لری
اله رق چوره بی بزه اعاده ایلدی .

و شاقه سنی صالایه رق چیفوب کیتدی .

﴿ ۳۸ ﴾

بزدخی اورادن قلقوب ارسلانرك اولديغى محله
واردق .

اوراده دخی يکرمی بش ياشندن الده یتش ياشنه
قدر ارسلانر موجود ایدی .

انلری سیر ایتکده ایکن بونلرک اوکلرینه بر قیون
کله سی آتدیلر کدی کبی او طرفه بو طرفه
یوارلیوب صکره بر پنجه اورهری اون کبی اوقاتدیلر
الحاصل بونلرک بازولنده اولان قوته زیاده سیله
تعجب ایلدم .

انلره باقان کسنه یانلرینه دخول ایدرک کوزلجه
طراقله صاچلرینی طرادى وباشلرینی اوخشادی
الحاصل هر بر ایشلرینی بلافتور یانلرینه کیروب
اجرا ایدردی .

ومذکور ارسلانر اکا برزبان ایتزلر ایدی .
ارسلانلرک برو طرفده قیلانلر ویمان کدیلری
وار ایدی هر نه قدر بونلرک دخی خدمتچیلری وار
ابسه ده بانلرینه دخول ایده منزل ایدی .

زیرا انلر ارسلانر کبی کندیلرینه باقانی طانیوب
پاره لر ایدیلر .

﴿ ۳۹ ﴾

اورادن دخی کچوب فیلاک اولدیغى محله واردق
ایچرویه کیروب صندالیه ده اوتوردق پرمقلق
دروننده اون سکن ياشنده بر عظیم فیل وار
ایدیکه الی بچی ذراع طولنده دیشلری وار
ایدی

معهود فیل بزى کوره رک درحال پرمقلق
دروننده طولاشمغه باشلادی ویموردن بر صندالیه
شکلنده بر شی اولوب معهود فیل انک اوزرینه
چیقهرق درت ایاغنی یانیانه قویوب طوردی
طوغریسی غایتله تعجب ایلدک زیرا او
میوکلکده بر حیوان او یله اوفق بر شی اوزرنده
درت ایاغنی بر یره کتوره رک طورمق پک
کوج بر شی اولدیغى اشکاردر

صکره مذکور صندالیه دن اینوب و یاننده بولنان
حوضه خورطوهنی صوقهرق حوضک صوینک
یاروسنلن ز یاهه سنی بورننه طولدیردی شویله که
مذکور خورطوم مانده شکلنه کیردی اندن
صکره اعزینه صوقهرق (غارت غارت) بوغازینه
آقتدی

پارمقلفنك بر طرفنده بر كوچك جكمجه دخي
وار ایدی کلان سیرجیلار هدیه اوله رق پاره
ویردکجه مذکور جكمجه به اتار ایدی

اگر مشتری طرفندن التون ویررلر ایسه
(قوخ قوخ) ایدرک و قولاقلارینی اویناده رق
سوینور ایدی و خورطوميله الوب جكمجه به
اتار ایدی

اگر کوش پاره ویررلر ایسه هیچ سستی
چیقارمیوبینه الوب جكمجه به اتار ایدی

اگر باقر پاره ویررلر ایسه درحال خورطوميله
الوب ویرن آدمه اتار ایدی و مخصوصاً باقر
پاره ویروب طیشارو قچارلر ایدی زیرا
آدیغنده اگر بر آدمه دکسه معاذالله قورشون
کچی کچر ایدی

اورانک دیوارینک اکثر محلنه آدیغنی باقر پاره لر
صابلانمش ایدی

اورادن چیقوب ما چونلرک محلنه واصل اولدق
قپودن ایچرویه کیردیگمزه مسور اوله رق

اورمه تلرک ارقه سنده ایدیلر هر بریسی
بر درلو او یون اجرا ایدر ایدی

برینی سیر ایدرکن دیگری یواشجه جیمیدن
چوره می المش والدقن صکره کیرویه چکیلوب
بکا کوستردی هر نه قدر المغه جالشدم ایسه ده

بر درلو الهمدم ماقبت بر قاچ دانه قرایسه
ویروب لندن الدم و بندن قرایه لر ایسه

یاربسی کندوسی ایدی و یاربسی دخی بنی
اغفال ایدن دیگر مایونه ویردی

اورادن دخی چیقوب قوشلرک اولدیغنی محله
کلدک که هر بر بسنک کندوسنه کوره قفسلری
اولوب اوطوطی قوشلرینک انواعی و طاسوس
قوشلری که هر بر بسنک قویر بسنک التنده بش
آدم اوتورر ایدی

اوفق اوفق ز برجد رنگلی قوشلر کونشده
اوزرلری پارل پارل پارلیوردی الحاصل هر بر
درلو تعبیر اولنمز قوشلر وار ایدی

اورادن دخی چیقوب دکز اوکوزلرینک اولدیغنی
محله واردق که انلر ایکی دانه اولوب بر طرفی

اخور بر طرفی حوض اخورك بر طرفنده يلك
اولوب بعض اخورده چيقوب اوت وسها ژه
يرل ويدكدن صكره مذكور حوضه كيره رك
باتر و بر جازريك يارم ساعتدن صكره
ميدانه چيقارلر بونلرك شكلى هر نه قدر مانده يه
بكرز ايسه ده طوداقلرى غايت قالين اولوب
شويله كه قالدغى بر بچق ذراع مقدارى ايدى

اورادن دخى ييلانلرك اولد بغي محله واردق بو
ييلانلرك مخصوصا هر برسنه بر محل ياپيلوب
واوكلرينه جاملر وضع اولمش كلان كسنه لر
اورادن سير ايدرلر ايدى

اولدقلرى محللرك اورطه سنده بر چتاللى ديرك
اولوب مذكور ديرك اطرافنه صاريله رق
وديره كه دخى صاريلوب باشى معهود چتالك
اورطه سندين صارقيدر ايدى وهفته دن هفتيه
جعه كونلرى قالقوب وساثر كونلر هيچ يرندين
حركت ايتز ايدى

جعه كونلرى قالد بغمده هر برسنيك اينكيشر
اوچر طوشان غدالرى اولوب مذكور طوشانلرى

كتوروب بر بر مذكور ييلانلرك يانلرينه اتارلر
اتدقلرى آنده همان معهود ييلانلر مذكور طوشانه
برجه ايدرلر و صاريله رق قاننى امر ايدى .
وطوشانك صداسندن طورلر ايدى معهود
ييلانلرك هر برسى بر صال قالدغده اولوب
كوزلرى مانده كوزلرينك ايكي مثلنده وار ايدى
الحاصل اورادن دخى چيقوب صوكلبى و چار
وحشى وساثر حيوانلرى سير ايلدك نسكره
اقشام اوزرى بولند بغمز خانه يه عودت ايلدك .
برقاچ كون صكره رسمخانه يه كيتدك شويله كه
محل مذكوره حين وصولزده بر « هف قراون »
يعنى بر بچق شلين دخوليه ويره رك ايچرويه
كيردك .

مكر جله كچن پادشاهلرك وقرالرك بالوميدن
صورتلرى تصوير اولنوب و هر برسى كندوسنه
مخصوص اولان البسه رسميه سنى لابس و نشانلرى
طاقش ايديلر .

كيسى صنداليديه او طور مش كيسى اباق اوزره
برزيه كويا مكله ايدر كى طور يورلر ايدى .

واويله برصنعتله اوصورتلری تصویر ایتمشلر
ایدیکه هیچ صورت اولدقلری تخیل اولنماز
ایدی

بر طرفه دخی برقادین برارکک یان یانه
اوطوروب وباشلرینی ایکی طرفه دونده ررک
واللریله اشارت ایدرک کویا بربریله مکالمه ایدیورلر
کبی کورینور ایدی .

مکر معهود تصویرلرک دروننه اعضالرینی
تحریک ایدن برنوع ماکنه قونمش ایمش و بر
طرفه بوناپارتک صورتنی تصویر ایتشلر .
کویا کسنوسی خسته اولوب قاریوله یاترمشلر
واوزرینه آل چوخه اورتمشلر .

ودروننه ماکنه وضع ایله ایکلر کبی ایدیور ایدی
ویاننده ایکی دانه حکیم اوطوروب بریسی نبضنه
باقیور ایدی و بوکامائل بیکدن متجاوز صورتلر
وبونلرک ایچنده ایکیوزدن متجاوز قراللرک رسمی
موجود ایدی .

الحاصل اورایی ایکی ساعتین متجاوز سیر
ایلدکد نصرکه عودت ایلدک .

لوندرونک هواسی غایت ثقیل اولوب بونسکله
برابر اودون محلنه اولرده فابریقه لرده واپورکوری
یاقدقلری جهنتله دومان شهرک اوزرینه اینوب
بعضاً اولوردیکه کوندز ساعت التی راده لرنده
اویله ظلمت اولوردیکه زفاقده بولنان غازلری
یقارلردی .

وهر کون ایکی دفعه چاشور دکشملی ایدی اگر
دکشمز ایسک سیم سیاه اولور ایدی .

لوندرونه ایکی ماه قدر اقامت ایتدیکمز کونلرده
کونشک یوزینی بالکز بر بازار کونی یارم ساعت قدر
مشاهده ایده بیلدک .

اوده بازار کونی قابریقه لرک ایشلر ایدیکندن اولملی
چعه ایرتسی کونی اولنجه هر کس خانه سنه لزومی
اولان اکلده دائر شیلری الورلر ایدی .

وبازار کونی اولدقده اصلاً بر دکان یاخود فابریقه
اچیق بولنماز ایدی .

لوندرونک اورته سنده برعظیم ملت بفرجه سی وار
ایدیکه دروننده اون بیک صنبدالیه دن زیاده موجود
ایدی .

﴿ ٤٧ ﴾

اهالیدن بعضی عثمانلی لباسنه هوس ایدرک
باشنه صارق و عنتاری وجبه لبس ایدرک کز لر
ایدی والا ترکه دیهرک افتخار ایدرلر ایدی
لوندیره نك میدانلرنده عظیم عظیم وغایتله مرتفع
ستونلر رکز وستونلرک اوزرنده دخی بیوک
بیوک هیکلر وضع اولمش ایدی انسان
نظر ایلد کجه پورککنه خوف طاری
اولور ایدی

سوقاقلری غایت واسع و منظم شویله که شهرک
بر طرفندن باقدقده او بر طرفی کورینور ایدی
خانهلر و سوقاقلر غایتله نظافتلی و بر برینه بکزر
ایدی بر آدم او قومسق یلمد کدن صکره
خانه سنی بولمق پک کوچ اولور ایدی
الحاصل هر کون لوندیره نك بر محلی تماشا
ایدرک ایکی آی اقامتدن صکره یول تدارکاتی
کوره رک بر کون اخشام اوزری سفیر مشار
ایله و داعلشهرق و معیتمه زه بر ترجمان
قائدیلر درحال اورادن فیطونه سوار اوله رق
شهندوفر مرکزینه واصل اولدق

﴿ ٤٦ ﴾

ومذکور بفقده نك دروننده متعدد یرده غازیولر
اولوب کان مشتریکله کمال درجه عزت و اکرام
ایدرلر ایدی .

واها لیسنگ طبیعتی غایت کوزل اولوب فرانسه نزل
کبی بداخلاق دکل ایدیلر شویله که اکثر بسی
بزی کوردکلرنده سابقه لرینی چیقارهرق وال اله
ویروب بزمله مصافحه ایدرلر ایدی .

(تورکش ویری کود) یعنی ترکلر چوق ایودرلر دیهرک
خاطر مزنی اله الورلر و بزه قهوه لر اعمارلر لری ایدی
و بعضیاریده مخصوصاً بزی خانه لرینه کوتوره رک
فوق العاده عزت و اکرام ایدرلر ایدی .

اکثر بسنده ترکیجه دن ترجمه کتابلر و رساله لر
اولوب بزه کو سترلر ایدی و استانبولک
احوالی و نصل شهر اولدیغنی سسؤال ایدرلر ایدی
لوندیره ما کولات هر نه قدر آغر بهالی دکل
ایسه ده میوالر غایتله آغر فیثا تله ایدی

شویله که اللی درهم آغر لغنده بر صالحم اوزوم
بش شیلینه فروخت اولنور ایدی وار بوکا
قیاس ایله

چشمه سیب و اوخشام اوراده لنگر انداز اولدی
ایرتسی کون جزوی جه فورطنه تسکین
اولوب تیمورینی الهرق امید برونی دیره ک کیتدک
واپورمز ایکی دیرکلی اولوب حوله سی ایسه
تصفندن زیاده سی کور ایدی .

بزمله برانز الی یدی بولجیسی واز ایدی الحاصل
بلا مکث اون سکر کون حرکت ایدرک و هیچ
قره دن اثر کور مدک سیر حزنک اون طقوزنجی
کونی خط استوایه واصل اولدق حین وصولزده
واپورک طاقه لری مشعدن بر حوض قوروب
ودروننه صو طولدر دیار وکلوب تقدر مشتری
وار ایسه جیعیسنی دعوت ایلدی لر جمله مز قاقوب
مذکور حوضک باشنه تجمع ایلدک .

بو طاقه لردن ایکی دانه سی عربان اولوب مذکور
حوضک دروننه کیرممش و بردانه سی دخی
حوضک کنارنده کویا کندوسی بربر ایتمش
کی النده اوستزه برینه بر قاطر نعلی و صابون
اولدق واپور بویه سنن بر قوطی یانه قویوب
اوطور بوی ایدی .

وشمندوفره راکباً (لور پول) واصل اولدق
بر هوتله نزول ایله ایکی کون مذکور هوتله
اقامت ایلدک لور پول شهر ی غایت کوزل
و منتظم بر شهر اولوب سوقاق واولری
لوندرنک سوقاقلری کبی واسع ایدی
ایکجی کونی صباحلین واپور قومپانیه سنه بالعزیمه
امید بروننه واپورک نه زمان حرکت ایده جکی
سؤالمزه جواباً یارین ساعت یدیده دیدیلر
در حال ترجانمز واپور ناولوننی ویره ک واپور
بلیتنی آلدی واشیالرمزک اغر اولاننی واپوره
نقل ایلدک

بتکرار بولندیمن هوتله مراجعت ایدرک او
اخشام اوراده بیتونت ایدوب صباح اولدقده
ترجان مز قوم بز ی واپوره قدر کوتوروب
وداعلیشه رق عودت ایلدی

در حال واپور ساهت یدی راده لرنده حرکت
ایدوب درت ساعت مقداری حرکت ایلدکن
صکره بر لیانه واصل اولدق دکزک غایته
فورطنه لی اولدیغی حسییه لیاندن طیشاری

حرارتدن ~~کو~~ وکرته ده اولان قطرانلر اریور
ایدیلر .

بز کوندز اصلا ساحت بشدن طقوزه قدر کوکرته یه
چیقهمیوب قره ده اوتورر ایدک برکون
ساعت التی راده لرنده کوکرته یه چیقدیغمده
اطرافه مد نظر ایلدم که کولکهم هیچ کورنیور
شو یله که کونش تا باشمک اوزر نده طور ییور
ایدی

الحاصل واپور حرکت وکوندن کونه ایلرولدیجه
کولکدهمن دخی یواش یواش میدانه چیقدی

دکزک ایچرو سنده سوار اولدیغمز واپورک
طولنده بعض بیوک بالقاره تصادف ایلدی
شو یله که واپورله برابر اوچ درت کون قوشارلر
ایدی

واپوره تقرب ایلدیجه دودوی صدالدنجه اوزاغه
تچارلر ایدی

بو بالقار واپورله برابر حرکت ایدرکن کندولرینی
یونسن بالینی کبی قالدیروب ایلرویه طسوغری
اتارلر ایدی شو یله که آتلدیغی وقت دکزک

مشتریلردن طاقه لک بریمی کلوب خط استواندن
هروریه اوله رق بخشش طلب ایدرلر ویررسه
اگا بر ضرر و زیانلری اولمز و بر میاتلری مجازا تا
مذکور حوضک باشه اوطور دوب و معهود کر یه
رایجدهلی بویه ایله اغزینه بورنه کوزینه قولاقلرینه
بر ایوجه طولدیروب وفرچه ایله ایوجه
صوادقدن صکره معهود نعل ایله دخی کویا
تراش ایدر کبی زواللی آدمارک یوزندن معهود
بویه یی قازیدیلر و قازیدقد نصکره ارقه سنه بز
نکه اوره رق مذکور حوضک دروننه القا
ایدیلر .

حوضک دروننده بولنان ایکی آدم مرقوی بر
ایوجه صویه بانیروب و ایوجه صویوتندردقدن
صکره چیقاردیلر .

لوتیرده دن چیقدیغمزده گاون اولک اون بشی و قیشک
اورته سی اولدیغندن خط استوایه تقرب ایلدیجه
هوانک حرارتی زیاده اولدی .

شو یله که هر ساعت زده صکره واپورک اوزرینی
طلومیه ایله صولارلر ایدی زیرا کونشک شبت

﴿ ۵۳ ﴾

در حال ایکیسی دخی مکث ایدرک و سندالر
ایندیروب ایکی ساعت قدر بر بویله کیدوب
کورشدکن صکره حرکت ایلدیلمر
بو واپوردن ماعده ~~بیر~~ برکی ویاخود ساحل
کوره مدک بو منوال اوزره قرق اوچ کون
حرکت ایلدکن صکره اوکون اخشام اوزری
یارین ساعت بشده امید بروننه واصل
اوله جغمزی قبودان یولجیلرک جله سنه خبر
ویردی

﴿ امید برونی ﴾

بز دخی قرق درت کون اصلا قره یوزی
کورمدیکمزدن کمال سرور وفرجزدن ناشی
اوکیجه او یقو او یوبه مدق الحاصل صباح
اولدقدقه امید بروننک طاغاری مشاهده اولنغه
باشلدی واپورده بولنان بالجه یولجیلر بولندقلری
حال پریشانیدن چیقارق البسه لرینی کینسوب
کوکرته دن اطرافی سیر ایتکه باشلادیلمر
ارادن درت ساعت سرور ایلدکن صکره امید
بروننک بوقازینه واصل اولدق

﴿ ۵۲ ﴾

ایچروسندن بز تبه طهور ایدرکبی کورینور
ایدی وبعضاً باش اشاغی دیکیلور ایدی
قویروغی سرن دیرکی کبی دکزک اورتیه سنه
دیکیلور ایدی بو بالقلر واپوره تقرب ایلدکجه
طوغر بسی فوق العاده ایچرومزه خف طاری
اولور ایدی

بعضاً دخی قویروقلرینی دکزه ضرب ایدرک
بر بچق مناره بوی صوی یوقاری صجرادر
ایدیلر و بر نوع بالقلر دخی وار ایدی که قوش
کبی قنادلی اولوب دکزدن چیقهرق یتمش
سکسان آدیم مسافه قدر اوچدقدن صکره ینه
دکزه دوشرل ایدی

بعضاً کیجه لری بو بالقلر دن واپورک کوکرته سنه
دوشرل ایدی

بر دانه سنه تصادف ایلدک بو پالنگ قنادی
یاسه قوشنک قنادی کبی تو بسز و سواده
دری ایدی

حرکتیزک بکرمی بشنجی کونی امید بروننندن
اورپوله عودت ایلدن واپوره راست کلدک

صول طرفته بر کوچک اطه اولوب وصاف
طرفه دخی امید برونی شهری ایدی
بو بوغازک اوزونلغی اوج ساهت قدر سوردی
بو بوغازدن ایچرویه کیروب لیمانه حین وصولزده
باشدیره که انکلیر باندیره سنی وایکچی دیره که دخی
عثمانلی باندیره سنی چکدی وعادتلرندن اولدیغی
اوزره اوج عدد طوب انداخت ایلدی
قلعه دن دخی بالمقابله اوج عدد طوب آتلدی
طوب پلر انداخت اولندقدن صکره درحال واپور
تیوری آتوب اسکله دن صندالر کلدی واپور
پوسته بی تسلیم ایلدکن صکره جله مزه رخصت
ویزه زک صندالره بینه رک اسکله یه چیققد
اسکله یه حین خروجزده مسلمانلردن عبد الله
اسمنده ومقدمه حجه کیدوب جزو یجه عرب
لسانی تعلم ایلمش اولدیقدن مرقوم بزى
قارشولوب بز دخی سلام و یروب برابر کتیمکه
قرار ویردک
مرقوم مسلمان هر نه قدر بزى کندی خانه سنه
کتیمزى رجا ایلدی ایسه ده بز موافقت ایچوب

بزى بر جامه کوتورمسی رجا ایلدک مرقوم
دخی اوکزه دوشهرک بزى بر جامه واصل
ایلدی بو جامک هر نه قدر اسمی جام
ایسه ده درونده صیجاق صویه دائر برشی
اولیوب انجق برضار کبی محل ارلوب ودرونه
براز صیجاق صووضع اولمش ایدی .
هونه ایسه جزو یجه کندومزى غسل ایتمکه
اولام برو طرفه مرقوم مسلمان مسلمینک تجمع
ایتدیکی محله وایروب جله سنه بزى کلدی کیمزى خبر
ورمش .

جمله سی خندان ومصرور الببال اوله رق بزى
قارشولغه کلیمش بز دخی سولدی کیمزى کبی
جامده یقاندقدن صکره طیشارو چیققدی نه بقالم
اهالی مسلمه قیونک اوکنده صف صف دیزلمش
طور یورلر

بزى کورده کلرنده ایرو کلانلری بزى تقیل
ایدرک فضیلتلو (ابو بکر) اقدینک دستتی
یوس ایلدی لر بز یونلره محاوره ومکلمه ده ایکن
دولت علیهنک امیب برونی ایچیبی موسیو (روبین)

﴿ ۵۷ ﴾

مبین ایله تنویر عیون عوام و خواص اولدقلرندن
طولایی تخت سلیمان بخت شهنشاهیله رنده
مادامه الدوران بر قرار اولمیرینی و دائماً وجود
مینت جود شهریاریلری صحت و عافیت اوزره
بولمسنی جناب واجب الوجود حضر تارندن
دعا و نیاز ایدرک سائرلری دخی آمین خوان
و ایصال بارکاه یزدان اولدیله ﴿ بعد الدما
مومی ایله موسیو ﴿ روبین ﴾ دخی اظهار خوش
آمدی او بوداغرہ مخصوصاً سزہ تہیئہ و امادہ
اولندی) دیدی .

حاصلی اوکون اقسامہ قدر مسلمینک بری کیدوب
بری کلہرک شہریار عالمک کندولرینہ احسان
بیورقلری شو عنایتک تشکرندن عاجز بولندقلری
والی الابد تخت سلیمان بخت همایونلرندہ برقرار
و بردوام اولمیرینی جناب رب العباددن تمنی
ورجا ایلدیلر .

مومی ایله موسیو ﴿ روبین ﴾ مقدا اسکالہ یه
چقید یغمزده راست کلسدیگمز حاجی عبسد الله
افندی بی برار عربجه یلسدیگی مناسبتله ترجان

﴿ ۵۶ ﴾

فیطونہ سوار اولدیغی حالده جامک اوکنده
واصل و اظهار خوش آمدی ایلدی
فیطونہ سوار اولمیزہ هر نه قدر اقدام و الحاح
ایلدیسه ده مومی ایله ﴿ ابوبکر ﴾ افندی ﴿ بو قدر
اهالی مسلمہ ماشیاً یوریوبده بن نصل فیطون ایله
کیده رم ﴾ کلامیله اظهار معذرت ایلدی
نونک اوزرینہ مومی ایله موسیو ﴿ روبین ﴾ دخی
فیطوندن ایندرک بزملہ برابر ماشیاً و مصاحباً
متی القدییم تہیئہ و تخصیص قلنان قوناغہ واصل
اولدق .

در حال قیولری کشاد ایدرک حد دن افزون
اعزاز و اکرام ایله ایچرو کیره رک مومی ایله
﴿ ابوبکر ﴾ افندی جلوس ایلدی .

ایچلرندن مقبلاً چه کیدن و اهالی مسلمہ ک
بیوکلرندن بولسان (امام عبد المجید) افندی قح
ید ایدرک ﴿ سلطان سلاطین زمان و شہریار
اسکندر دربان ولی نعمت بینتمز پادشاهمز افندی
حضر تارینک سایہ مرحمتوانیہ خلافتنا هیلرندہ
ظلام جهل و ضلالتدن خلاص و آفتاب عب

وضع ایلدی و هر نه لزوم ایدرسه موسی الیهک طرفدن و بریله جگنی اتیان ایلدی .

امید برونه و صولزک ایکنجی کونی فضیلتلو حاجی « ابوبکر » افندی حضرتلری حامل اولدقلری نامه یی امید برونی والیسنه تقدیم ایدرک مشار الیه دخی (استدیگک کبی بونلری تعلیم و تدریس ایله) دیدی بونک اوزرینه والی ولایتدن السدیغی امر نامه مو جبنجه بونلرک تعلیم و تدریسارینه باشدی .

﴿ امید برونی اهاالیسنک صورت تعلماری ﴾

اره دن اون بش کون هرور نه بر مکتب کبیر کشاد ایدرک بونلرک تعلیم و تدریسارینه باشله دق بو بشاره لرک او قومغه یازمغه کمال درجه ارزو و خواهشلری اولدیغدن یکر می کون ظرفنده او چیوز صیدن متجاوز شاگردان تجمع ایلدی بو صیلارک تعلیمارینه موسی الیه « ابوبکر » افندی بهأ و مباشرت ایلدی . و بونلرک درسارینی تحفیظ و تفهیم بنده لری قلفه نصب ایلدی .

اولا (الفبا) و صکره لری فقهه دائر بعض مسائل دینییه و عقائدییه کفندو اسانلری اوزره بالترجه رساله لری تالیف ایدوب و بوساله لری قرائت ایلدکدن صکره عربی العبارة علم عقائدن (فقه الاکبر) و علم فقهدن دخی (ملتق الابحر) نام کتابی قرائت ایتدیردی .

بو صیلاردن بعض خوب صدالیلرندن بولنان (عبدالحمید) و (اسماعیل) و (عبیده) نام چو جقلری حفظه چالشدردق . له الحمد والمنة بو اوچنک ابکی سنه ظرفنده کمال درجه قرائت اوزره حافظ اولدیار و سائر یکی کلوب و حفظه چالشانلردخی بولنور ایلدی .

اوچ سنه ظرفنده بو صیلاردن اکثریسی علوم دینییه یی لزومی قدر او کوندیلر بو بنده لری بو صیلارک تعلیمه باشلدیغده چو جقلرک او چیوزدن متجاوز اولدقلری حسبیه زیاده سیله صعوبت و مشقت چکر ایدم و قضا که آره دن ابکی سنه هرور ایلدی ایچارندن ایلروده بیان اولدیغی کبی اکثریسی فقه و سائر تجویذ و قرائتی تعلم

ایلمدکارنده بونلرک بالامتحان ایارو کلانلرینی
سائرلینه قلفه نصب ایلمدی
عاجزلری دخی مذکور قلفه لره درس ویرر ایلم
مومی الیه (ابوبکر) افندیکن فوق الحد اقدام
وهمتلیله درت سنه ظرفنده کمال درجه دین مبین
احمدیه بی تعلیم و تدریس ایلمدی .
بونلرک مسن و اختیارلرینک تعلیم و تدریس لرینه
کلنجه بونلر کونزلری کسب و کارلریله مشغول
اولوب اخشاملری مکتبه تجمع ایلمدی .
انلره برر برر (فاتحه) و شرائط دینی بی تعلیم
ایلمدک

هر تقدیر بونلرک تعلیم و تدریس لرینه سعی و غیرت
ایلمدک ایسه ده تجوید اوزره قرآنمه مقتدر
اوله مز ایلمدی .

شویله که (الحمد لله) دید کده بر درلو تلفظ
ایده میوب (الحمد للاخی) دیرلر ایلمدی و (فتبارک
الله احسن الخالقین) دپه جکلرینه (پنباعک
اللاخو احسن الخالقین) حروفاتیه تلفظ ایلمدی
ایلمدی الحاصل یولیه بر درلو دللری دوتمز ایلمدی

بو بیچاره لر طوغری تلفظ ایده جکز دپه رک کمال
درجه سعی و غیرت ایلمدکارندن قان تر ایچنده
قالورلر ایلمدی .

بو منوال اوزره اخشام ساعت بشه قدر کیسی
قرائت و کیسی مسائل دینی بی تعلیم ایتمدکن نصره
خانلرینه هودت اندرلر ایلمدی بازار کونلری
دخی عادت بلده اولدیغندن جمله سی تعطیل ایلمدک
مکتبه تجمع ایلمدی .

او کون تعلیم و تدریس اولیوب انجق مومی الیه
حاجی ابوبکر افندی «روح البیان» نام تفسیر
شریفندن انلره وعظ و نصیحت ایلمدی

بونلرک کمال رقت قبلرندن ساعت لره استماع و بکا
ایلمدی وعظک عقینده جمله سی بردن
فتح ید ایلمدک ظلمت جهلندن خلاص بیوران
خلیفه رسول الله دعا ایلمدی .

وظهر نمازینی ادا ایلمدکارندن نصره خانلرینه
عودت ایلمدی مکتب چوققلرینه کلنجه
بهر جمعه کونلری آیین احمدیه اوزره تعطیل
ایلمدکارندن بحث ایلمدک چین مباحثه ده (بوراده

بولنان خرستیان مکتبلرنده بر مکتبک کشادینه
مبب اولان هر کیم ايسه انک بر دعاسی اولور
هر جعه ایرتسی کونلری اخشام اوزری تعطیل
ایلدکلرنده صبیله بر یره تجمع ایدرک بر اغزدن
دعای مذکور ی قرائت ایدرک و صکره خانهلرینه
کیدرک (دیدکلرنده بو عاجز احقر « عمر لطفی »
بنده لرینک جزو یجه علم عروضه آشنا بولند بغمدن
آتده ذکر اولنان ایاتی بالتظیم بهر پنجشنبه کونی
اخشام اوزری مذکور ایاتی بالتلاوه طاغیلورل
ایندی .

﴿ مسدس در حق ستایش حضرت خلاقیناهی ﴾

- ﴿ اسکندر صاحب کرم وظل الهی ﴾
- ﴿ هر فردک اودر جان ودلی شاه ویناهی ﴾
- ﴿ قیلدی بزلی احیا ایدرک عطف نکاهی ﴾
- ﴿ اولماز اوشینشاهمزک وصفی کاهی ﴾
- ﴿ طور دجه زمین و فلکک مهر ایله ماهی ﴾
- ﴿ افزون اوله اول پادشاهک عمری الهی ﴾

- ﴿ آلمش ایدی اطرافزی چهل وضالک ﴾
- ﴿ غرق ایدی بزلی نوره طوغوب شمس هدایت ﴾
- ﴿ اولور سده عالمده اولور بویله عدالت ﴾
- ﴿ درگاه خدادن دیلرز صبره نه حاجت ﴾
- ﴿ طور دجه زمین و فلکک مهر ایله ماهی ﴾
- ﴿ افزون اوله اول پادشاهک عمری الهی ﴾
- ﴿ امید برونی قطعه سنک شاه همکار ﴾
- ﴿ هادیمی اودر همتنی ایتیز انکار ﴾
- ﴿ تاشرقدن آلوب غربه قدر حضرت جبار ﴾
- ﴿ منصور و مظفر ایله اهداسنه هر بار ﴾
- ﴿ طور دجه زمین و فلکک مهر ایله ماهی ﴾
- ﴿ افزون اوله اول پادشاهک عمری الهی ﴾
- ﴿ کوندردی بزه کان عطا خمرو دوران ﴾
- ﴿ نیجه کتب دین ایله بر عالم ذیشان ﴾
- ﴿ بولطفی احسانتی کور میدی سلیمان ﴾
- ﴿ حیرت ایله نجسین ایدرک بر ایدی در آن ﴾
- ﴿ طور دجه زمین و فلکک مهر ایله ماهی ﴾
- ﴿ افزون اوله اول پادشاهک عمری الهی ﴾

﴿ ٦٤ ﴾

- ﴿ اول قره العين امم اللهه امانت ﴾
- ﴿ اولسون نيجه اينديسه بزه لطف و عنایت ﴾
- ﴿ تاج سر شاهان جهان بحر سخاوت ﴾
- ﴿ هر لحظه ده اذکار من اولدی بونهایت ﴾
- ﴿ طور دجه زمین و فلکک مهر ایله ماهی ﴾
- ﴿ افزون اوله اول پادشک عمری الهی ﴾
- ﴿ عکس اینسه سزا ادعیه عز عرش برینه ﴾
- ﴿ گوش ایتمک ایچون جمله ملک ایندی زمینه ﴾
- ﴿ ویردی بو حوالیچه شرف دین مینه ﴾
- ﴿ فرض اولدی دعاسی بزه حاجت می مینه ﴾
- ﴿ طور دجه زمین و فلکک مهر ایله ماهی ﴾
- ﴿ افزون اوله اول پادشک عمری الهی ﴾
- ﴿ حقا که اولو الامرہ اطاعت بزه لازم ﴾
- ﴿ کل ایله اطاعت اوله سک دینته قائم ﴾
- ﴿ سیاح اوله رقی (لطفی) بیچاره ناظم ﴾
- ﴿ هر خاطره کلد کجه بو بینی اوقو دائم ﴾
- ﴿ طور دجه زمین و فلکک مهر ایله ماهی ﴾
- ﴿ افزون اوله اول پادشک عمری الهی ﴾

﴿ ٦٥ ﴾

﴿ امید برونی شهرینک نه طرزده بولندیغی ﴾
بو شهرک اسمنه انکلیرجه (کبپ اوف کود
هوپ) دیرلر ویرلورک لسانجه (کاپستاد)
تعبیر ایدرلر بو شهر ساحل بحر اولدیغی مثللو
بر عظیم طاغک التنددر مذکور طاغک
اسمده (تافل بیر یخ) دیرلر بو طاع غایتله مرتفع
بولندیغدن اوزرندن یازقیش بلوط اکسک اولماز
ایدی .

بو شهرک صوی دخی مذکور طاغدن اینر ایدی
بو شهر غایتله کوزل بر شهر اولوب زقاقلری
منتظم و واسع ایدی شویله که اون عربه
یانیه مرور ایتمک قابل ایدی بو زقاقلرک بوینه
غاز فنارلری رکز اولنمش شویله که برغاز فناری
ویر افاج وینه بر فازور اجاج غرس اولنمش ایدی
کوندزلی اکثر زقاقلرنده کونش یوه دوشمز ایدی
بنارلی هپ کار کیر اولوب غایتله مصنع و منقش
ایدی بوراده دخی لوندره مثللو بر حیوانات
نجه سی اولوب دروننده حیوانات عجیبه

مذکور طاعن اوزری غایتله دوز اولوب
اهالینک روایتنه کوره اون ایکی ساعت قدر
ایلویه طوغری ممتد ایمش .

اوزرنده زمان اوائلدن قالمش بعض صورتلر و صو
منبعلری کوردک امید برونی بلده سی جزو بجه
صیقا اولدیغی کبی بو طاعن دخی انک ضدی
اوله رق غایتله صفوق اولدیغندن بمش ساعت قدر
اوزرنده جولان ایلد کدنصکره کیرویه عودت
ایتمکده ایکن در حال هوا بلوطلنوب طاعنک
اوزرنده بلوط چوکدی .

بر ظلمات برود یکنه کوز کوزی کورمن اولدی
جمله من خوف و هراسه دوشهرک و معینده بوری
بولنان دلیلز بوری بی چاله رق جمله من بورینک
صداسی کلدیکی طرفنه کیندوب بر پره تجمع
ایلدک و یواش یواش بوری بی چاله رق یوریندک
حالبوکه بو یوریشله طاعن اشاعی ایکی گونده بیله
ایته میه چک کردن او اقشام اوراده بیوتت
ایلدک .

صباح اولدقده بر منوال منبوق یواش یواش

و وحشیه وار ایدی . و کندولرینه مخصوص بز
میوک ملت بجه سی اولوب جله سی بازار و یورطی
گونلری اورایه تجمع ایدرل ایدی .

مقدما ذکر ایلدیکم طاعن چیمغه هر نه قدر
پول بولنور ایسه ده بلوط اولدیغی مناسبتله کسه
چیمغه من ایدی سنده بو کره اهالیلردن
بعضیلری بز پره تجمع ایدرک مذکور طاعن
چیمش لر شویله که معینلرنده بر عظیم بوری اولوب
جبل مذکور اوزرنده بز لرینی قایب ایتمک
ایچون کتوررل .

واردیغیمزک ایکنجی سنه سی پنه بولر تجمع ایدرک
جبل مذکور کینسکه حاضر لندفازنده بنده کز
دخی برابر کتدم .

جمله من بشوزدن متجاوز بولندق و هر کسک
ارقه سنده بر قالین هوا و یا خود برر بورغان وار ایدی
بنده کزده بوناره ائماعا بر بورغان بر اثر الدم باشلدیلر
یواش یواش شر قیلر سولیلرک و من بقدر چاله رق
اوج ساعتده طاعن خروج ایلدک
او کون هر نه حال ایسه هوا بلوطلی دکل ایدی .

كوره مدك بزم بلده مذ كوره وارد يغمزده بو
طرفلر قيشك اورتەسى اولوب اميد برونى
بالعكس يازك اورتەسى ايدى بوشرده قيشين
اصلا قور ياغيوب قار نصل اولديغنى دخی
كوره ممشلر ايدى .

قيشين جزويجه هوا صفوق اولوب وزياده يغموز
ياغر بونلر قيشلرى اولديغنى جهتله اصلا
خانلارينه قيش تداركى اولهرق اودون وكور المزلر
ايدى .

﴿ اميد برونى اهاليهنيك صورت ايسلارى ﴾
اميد برونى اهالى مسلهسى سنلرلندن ايكي قات
زياده اولوب اوراجده بو مسلمانلر ك اسمنه (مهلايى)
تعبير ايدلر بونلر ك اكثر ييسى اوزون بويلدو
اولوب لونلرى دخی اسمردر مائ كوزلوا ايجارده
نادر بولنور ايدى .

مقدما وحققا ايلديكم مثالو بونلر ذاتا هر نه قدر
مسلمان ايسه رده مسلمانلغه دائر اكثر عالرى
مقار ايدى شوله ك مسلمان خانو نلرى

بوله روان اولدى كوندز ساعت التى قراولنده
بلوطلر بعناية الله رفع اولوب نه بقالم كيتديكمز
بالعكس اولهرق طاغك ايلروسنه طوغرى تمتد
اولان طرفنه كيتمشنر هر نه حال ايسه شكر
يزدان ايدرك كيرويه عودت ايلدك .

چوق شكر كيم بو طاغك اوزرى غايته مستقيم
اولديغندن ايله چقور ياخود خندق يوغيدي
اكر اولمش اولسه ايدى اكثر ييز مجروح اولور
ايدى هر نه ايسه قوردن قيون قچار كى
بز قوشيه جله من قوشه رى كيمز پورغانى براقدي
كيمز عباسنى بوله برمشان ويرا كنده اولهرق
شهر ك اوزر نه واصل اولدى .

طاغدين اشاغى اوج ساعتده يواش يواش ايلدك
شهر ك اكثر اهاليهنى دخی بزم طاغده كيمه
قالديغمن دن جله يى شهره به كرفتار اولهرق
بولزى بكارل ايدى الحاصل اهالى بزمى
قار شولوب جله من خانه منزه واصل اولدى

ايچمزدن التى كسى غايب اولوب فردى بركون
صكره كلدى ايسه ده ديكر ايگسندن نام ونشان

خرستیانلر کبی فستان کیرلر ایدی لکن
فسنانک اوزرنده انواع قیرمه لر و سائر تزینات
اولیوب دوز دیکش اولور ایدی .
وخرستیانلرک فستانلرینی قبارئق ایچون
قویدقاری تلاری دخی مسلمان خاتونلری قویز
ایدیلر و باشلری دخی اچیق اولوب شاپقه و
شاپقه یه متعلق شیر باشلرینه قویمازلر ایدی .
وانلرجه ارکدن قاچق عیب اولیوب برابر
اوتورلر ایدی .

خرستیانلردن شو فرق وار ایدیکه بر جمعیت
اولدیغنده مسلمان خاتونلری اوینازلر و قولقوله
زققلرده کز منزل ایدی بونلر کویا شرائط
نکاحدن اولهرق اولارکک طرفی اولنسه جک
اولدیغی وقتده والده و یاخود اقباسندن اک
مسن بولنان خاتونک بریسنی الهجفی قزک خانه سنه
کوندیرهک مزبوره کیدر .

وقزی بکنوز ایسه کلور اوغلنه اولدیغی منوال
اوزره خبر ویرر هر قوم دخی ایکنجی کونی
البسه جدیده لبس ایدرک وآنسه بر دسته کل

ویا خود سائر جیجکلردن الهرق طوغری الهجفی
قزک خانه سنه وارر اوکون قز طرفی جله سی
خانه دن کیدرلر یالکز قزی اوده براقورلر .
اولنسه جک آدم قزک خانه سنه حین وصولنده
قاپوی چال مزبوره دخی آچمز بیچاره ارکک بز
ساعت قدر قیونک اوکنده طور دقدن صکره
مزبوره پنجره یی آچار ونه استرسکز دیهرک
سؤال ایدر هر قوم دخی سزه بر جام وار
آنی عرض ایلیمکه کلدیم دیر مزبوره اقدم
نه رچا کز وار ایسه عرض بیورک دیدکده
هر قوم دلی قانلی اقدم بویله بن قیونک اوکنده
سز پنجره ده نصل ابراز حال ایده یم گرم بیورک
قیوی آچک زیرا سزه عرض ایده جک بر
هر ضحالم وار دیدکده قز باش اوزرینه دیهرک
در عقب قیوی کشاد ایدرک و بیورک اقدم
دیهرک یوقارویه آلور و بر صندالیه اوزرینه
اوتورر و صفا کلدیکز دیهرک خاطر بنی اله الدقده
هر قوم من غیر حد بودسته کلی ذات خوبانلرینه
هدیه ایلرم دیر مزبوره اقدم جار یه کز بویله

اندر دخی موافقت ایدرک و برمه قرار و بردگدن
صکره نکاح جمعینی قوریلور
بونلرک عادت اوده نکاح اولیوب مطلقا جامعهده
قیارلر قزک وارککک وکالتنی الهرق جامعهده
نکاح قیقده اولسونلر بر طرفده قزک خانه سنه
اوغلان کیدر وکندولرینه تمیشه اولنان مزین
صندالیه لارک اوزرینه قز ایله قارشو قارشو یه
چلوس ایدرک طرورلر بونلرک بولندقاری
اوطدهده خاتونلر وچولوق چوجوق مملو اولوب
درلو درلو نغمه لره آهنگ ایدرلر بونلر بو
حاله ایکن (نکاح قیلیدی) مژده سی کلور
اوغلانک مسموعی اولدقده مژده جینک عطیه سی
اولهرق حالنه کوره اچه ویردکدن صکره
اوطوردیغی صیدالیه دن قیام ایله اوقدنتر بجم
غفیرک ایچنده قزک ایکی بناغندن بوس ایدر
وتکرار صندالیه سنه رجوع ایله اوطورر
اوسکون اقسامه قیدر بونلر رقص ایدوب
اکاندکدن صکره اوغلان خانه سنه عودت ایدر
نکاح اولدقدن صکره اوغلانک اقر با وتعلقاتی

کلره لایق دکلم دیر ایسه ده مرقوم بیک درلو
رجا والتاس ایدرک قبول ایتدیرر و مرقوم
حالنه کوره پرمضده بولنان یوزوک من بوره نک
پرمضده طاقر

براز نکالنه و مصاحبت ایلدکدن صکره دلی قانلی
کنمکه قانلار و قزک باشنه صوقش اولدیغی کل
و باخود سائر جیمکی آلور ووداعلشهرق
خانه سنه عودت ایدر

مرقوم کتدکدن صکره قزک اقر با وتعلقاتی
وسائر قومشورلر قزک خانه سنه تجمع ایدرک
قزک پرمضده دلی قانلینک نصل یوزک طاقدیغی
ونه سوزله مصاحبت ایلدیکنی سؤال ایدرلر
و کویا بر دکون طرر زنده چالغیسار و او یونلر
قورارلر

دلی قانلینک طرفنه کلنجه مرقوم دخی خانه سنه
واروب و قزک باشندن الدیغی کلسی والده
و پدربینک اوکنه قویهرق و بکاشوقزی مطلقا
آله جفیسکن دیر مرقومسار دخی قزک
خانه سنه بالمزیده اللهم امیری اوزره استرز

ایدرك هر فرقه سی دیگرینه بفض و عسداوت
پیدا ایلمش چونکه کتوردکاری کتاباری
هر بریسی بر درلو معنا و پره رك و کندوسنی
سائرندن زیاده عالم طوته رق کندوسنه اقتدا
ایدنلری قاندر ایدی شو پله که مذکور
کتابلری مطالعه ایدرك و اهالی به خطاباً ای
بنم مریدلم سزك فطره کز و قربان بیرامنده
قربانکز و هر نه صدقه کز وار ایسه جله سی
یو کتابك قوی اوژره تابع اولدیغکز امامه
و یرمیسکز اکر تابع اولدیغکز امامدن یشقه
سنه و یرز ایسه کز عند خداده قبول اولمز دینه رك
بز طاقم کلام نابجا ایله هر قوملری قاندر لر
ایمش هر قوملر دخی نایت سلیم القلب
اولدقلرندن هر نه صدقه لری وار ایسه اقتدا
ایلدکلری امامه و یررل ایدی بو حیل و دسیسه
ایله امام افندیلرک هر بر بسنك خانه سنده
مخصوصاً بیوک بیوک همبارلر اولوب رمضان
شرفده هر یلاری طرفندن کلان فطره لری
مین کور هامبارله اولدیرلر و مسنه لریچه امام

کیدوب مز پوره نی اوغلانك خانه سنه کتوررلر
الحاصل بو کیفیتك شریعت احمدیه ده چاژ
اولدیغنی اکلا دقلرنده بویله منیاتدن جله سی
فارغ کلدیلر
وا کتر بسنك زوجهلری نامرمدن اجتناب ایدرك
عرض دیدار ایتزلر ایدی
ار ککله کلنجه بوتلرک لباسلری پالطو و پانطلون
اولوب انجق خرسنیانردن تفریق ایچون
پاشلرینه برر طوقومه باغزلر ایدی و کونشك
حرارتدن حفظ ایچون پاشلرینه حصیردن اورمه
شمسیه شکنده بر شی کیرل ایدی
بوتلردن بکرمی قدر کسنه مقدا حجه کیدوب
ومکه مکرمه ده بر قاچ آی قدر اقامت ایدرك
کیرویه عودت ایدنلرک بدلرنده بولنان بعض
جاوه لسانی اوژره تألیف اولمش کتاباری
بیلور بیلمز اهالی مسلمنه به او قودر لر ایمش
بو حا جیلره (امام) اقتدا ایدنلره دخی (مرید)
دیرلر بو اماملرک هر بریسی کویا
بر عرشه کبی اهالی مسلمنه بی بکرمی فرقه

توندن صرفه نظر متوفانك فوتك (قرقجي كون دعوتى) ديهرك قرق كون صكره بر مكمل دعوت دهايتديرموك امام افنديك جمله مريلرني اطعام وكذالك (يوز نجى كون دعوتى) ناميله يوز كون صكره بر دعوت دها وينه جمله سى تجمع ايله اطعام اولنورلر واندن صكره (سنه دعوتى) ديهرك بر سنه صكره بر ضيافت دها كشيده ايتديرورلر و بوندن صكره يدي سنه به قدر بهر سنه وفات ايتديكى كونده بر ضيافت كشيده ايتسي قريضه دن عد ايتدورلر .

لكن بو دعوتلر ك بريسنى اجرا ده قصور ايدر ايسه عند زبائنه او مؤمنك مسلمانلارنى قبول اولمديغى والى لالابه نار جهنمه قاله جيفنى امام افندي متوفانك وصي سنه افله ايدوب تحويف ايدرلر ايدى .

الحاصل بو اماملر هر كون برر خانه ده ضيافتده ولتوب سنه ده انجق اوج درت كره خانه سنه طعام ايدر ايدى .

كله لم بوزارك متوفانك خانه سنه اطعام اولدقدن

افنديلر مذكور فطره لرى انكلى ايدرلر ايدى و قربان بيرامنده دى بشيور والتيور دن متجاوز قربانلق قيونلر وقوجلر ايزوايرو امام افنديلر كلكهرك بعضيسنى صاهررق و بعضيسنى قاورمه ايدرلر قوه لره باصارلر ايدى .

وبر كسفته نك خانه سنندن بر جنازه چيقارسه و ايجى اويچاره نك حالته زيرا جنازه چيقان خانه نك صاحبي هر نه قدر فقير اولسه ده ينه مريلر اولدوغي امامك هر نه قدر مريلر وار ايسه جمله سنى دعوت ايدرلر ايدى كون متواليا اطعام ايتديرورلر ايدى .

ازنق اويچاره ادم كندو فردينيه مى يانسون يوقنسه مريلر اولدوغي امامك مريلر ينى مى اطعام ايلسون زوالى ادم عسلى حاله هر كون انجق بش اون غروش انكك ياره سى قزانوب اداره اولنوركن اون بيك غروش بورج المشه كيرلر ايمش و سنه لجه او بورجى اوده يه من ايمش .

الحاصل بو طافات غير حريمه اهالى مسلمانك قيرنى موجب اولمش ايدى .

امید برونه حین وصولزده استقباله کلان امام
افندیلرک منفعت ذاتیه لرینه طوقنه رق هر بریسی
کندو مریدلرینه (بزرهر نقدر بورایه کلان
خواجه بی برطالم ظن ایلدک ایهسه ده مومی الیه
شریعت احمدیه دن پیخیر اولدیغی مؤخرأ بعض
افعال و مقاتلندن اکلشلمدی بوندن صکره سزندن
قنغکز مومی الیهک یانه کیدر ایهسه کرک عندمزده
و کرک عند خداده مذموم اوله جنی یلمیدر بویله
اولدیغی ایلدین جله گزه مومی الیهک یانه کتاما کرکی
ا کیدنا تنیه ایدرم) دهرک بیچاره لک ظلام جهالتده
قاللرینه سبب اولغه غیرت ایلدیلر بونک اوزرینه
بعض عقلاسلدن ماعدا اکثریسی تحصیل مسائل
دینه دن اجتناب ایدرک مدرسه یه کلیماکه باشلا دیلر
بونلرده شرائط دینه دن اوله رق هر کیم بیقیلرینی
تراش ایتز ایهسه مسلماندن عد اولنمدیغی کبی صفائی
تراش ایلیمک دخی گناه کبائر دن عد اولنمشدر .
امید برونه وصولزون درت سنه مقیم اوراده دخی
شمندوفر احداث اولنمش ایدی .
زاورایه واصل اولدیغین سنه امید برونک ایلر و

صکره اجرا ایلدکری آیلرینه یک یدکندن
صکره اورته په بر بخوردان کتور مرک
جمله سی مذکور بخوردانک اطرافنه تجمع ایلدوب
هر بریسی انشه بر پارچه کونک اتارق
وجه سی بر اغزدن صدالریک چیقدیغی قدر
باغره رق سوره (یض) و بر طاقم اورادک بتون
بتون تلفظاری یا کاش اولدیغی حالدده او قورلر .
بونلرک صداری بر برینه قاریشه رق هیچ بر شی
اکلاشلمدیغندن قطع نظر متوفانک خانه سنک
جسوارنده بولان خانه لری فوق الغایه ازواج
ایدلر .
بو قرائتاری درت ساعت قدر امتداد ایلدیکندن
اکثریسنک صداسی قیصیه زق بو غولمه درجه سنه
واصل اولور ایدی .
بونلرک بو افعال نا بجزاری شریعت احمدیه یه کلیاً
مغایر بولنمدیغی مومی الیه (ابو بکر) افندی
کندولرینه بعض آیات کریمه واحادیت نبویه ایله
بیان ایلدیکنده بونجه سنه لر دتبرو اعتیاد ایانه
کلنکری حالات مذمومه بی ترک ایلنکریندن مقدا

حاصلی وصفی ناقابل صورتده اشجار مثره
وغیر مثره ایله مملو اولوب واورته سنده بر حوض
کیبر دزوننده انواع بالقلم موجود و حوضک
اورته سنده بر فسقیه دخی وار ایدیکه اون بش
ذراع ارتفاعنده صوتار ایدی .

مذکور حوضک اطرافنه دیزلمش اولان
صندالیدره بالتجلیس مصاحبه باشلدق .

وائتای مکالمده در سعادتده وسائر ممالک عثمانیده
بویله محل دلکشارک بولندیغنی سؤال ایلدیلر
بنده کز دخی ایله خطاباً « بویله بجهله بجه
نظریله کسه نظر بیله ایلمز » دیدیکمه جمله سی
تعجب ایدرک کمال اشتیاق ایله دکلر ایدی .

قصبه مذکورده اوچ کون اقامت ایلدکن
صکره بتکرار شمندوفره بالارکاب اوچ ساعت
قدیر طی منزل ایلدک بو عزیمت ایلدیکمز
یولار دوز اولوب جمله سی دوز ترا و بیستان
بولندیغندن آکنه اته جق خالی یوق ایدی .

وائتایله طوغری مد نظر ایلدیکمزده اصلاً
طایع کورمیدیکمن و ترا و خارارک عزیز وطنی

مملکتلریله طوغری بولنان (سیمین بی) نام شهره
عزیمت ایلمک کمزه قرار و یره رک ایکنجی کون
صباحلین ار کندن شمندوفره و اغونته سوار
اوله رق ساعت درت راده لرنده شمندوفره مرکزندن
حرکت ایدرک ارادن یارم ساعت مرورنده (دری
کوپ) نام قصبه یه واصل اولدق .

مذکور قصبه یه اینه رک بعض شایان تماشا
اولان محارینی جولان ایلدک قصبه مذکورده
ضایت کوزل بر قصبه اولوب اطراف باغار و بجهله
ایله احاطه اولمش ایدی و مذکور بجهله رک
دزوننده انواع شکوفه واز هار کونا کون موجود
ایدی .

مذکور قصبه تک امامی بولنان (امام عبد الوهابک)
خانه سته کیدرک او اقسام اوراده مسافر قالدق
موضی الیه فوق النصاب مسرور اوله رق بزر عظیم
ضیافت کشیده ایلدی و اکتدو بجهله سی سیر
ایلمک ضمننده جمله سی عزیمت ایلدک بجهله
مذکورده حین دخولده دروننده موجود اولان
از عارک رایجه طیلدری بزی سمرست ایلدی .

﴿ ۸۳ ﴾

بو شهرک صولری غایت چوق ایدی شویله که
ز قاقردن اقا رکیدر ایدی .
ومیوه لر ککرت اوزره بولندیفندن بوشهر دن
شمندوفر واسطه سیله امید برونی شهرینه ارسال
اولنور ایدی .

الحاصل بو قدر سیاحت قیلدیفم شهرلرک هیچ
برسی بو ککانظیر دکل ایدی اهاالیسی دخی
مسافره الدن کلدیکی قدر اکرام ایدرک واکثری
وقتارده مسافر ایچون بنم خانه منده مسافر اوله جق
دیور برلیله نزاع ایدرلر ایدی .

شهر مذکورده برهفته اقامت ایلدک بوشهرک
خارجنده درت ساعت بعدنده بر زیارتگاه اولوب
(امام مصطفی) بزنی اورایه کوتور مسنه اقدام
ایلدیکندن نزدخی خاطر ندن چیقامیوب بالضرور
موافقت ایلدک .

ایکنجی کونی صباحلین تهیسه اولنان درت آتلو
فیطونه سوار اولدق بر زیارتگاه مذکورده عزیمت
ایلدک .

ساعت التی براده زنده محل مذکورده واصل اولدق

﴿ ۸۲ ﴾

گورد کجه وروزگار خوب ایند کجه بر بحر خضرا
شکلنده امواجی تلاطم ایتمکده ایدی .

وایچرویه طوغری اون سکر کون بو مندوال
اوزره دور اولوب اصلا طاع ویاخود دره موجود
اولدیغنی بعض سیاحار بیان ایدیورلر ایدی .

الحاصل اوج ساعت قدر قطع منزل ایلدکن
سکره مقدا سویلدیکمز (سینس بی) نام شهره
واصل اولدق .

شمندوفر دن ایندرک شهر مذکورده مقیم (امام
مصطفی) نك خانه سنه واصل اولدق مومی الیه
بزی استقبال ایدرک خانه سنه کوئوردی .

وخانه زینه ورودیزه فوق العاده اظهار شادی
ایلدیلر .

بوشهر غایت گوزل ومنتظم اولوب امید برونی
شهر نك نصف بوکلکنده ایدی اطراف و درونی
اشجار و ایله ملو اولوب کونشک ضیایه اصلا بیره
بوشهر ایدی ز قاقردی هر نه قدر منتظم ایلمده
دعا فایضارکی وضع اولماق ایدی .

اوتلمش ایدی مذکور تربه نك دروننده مدفون
ذات مقدسك قنخی بلده دن كاديكنی و كیم
اولدق لرینی مبین بر آثار و لوحه اولدی فندن انجیق
اهالینك جدرندن زوایه چاوه علمارندن « شیخ
یوسف » اسمنده بر عالم اولوب و چوق كراماتی
مشاهده ایلدك لرینی سوبلر لر ایدی و اهالین
صرعه علتیه و ستمه یه دوچار اولانلرك اورای
زیارت ایلدك لرنده اكرتیسنك كسب افاقست
ایلدك لرینی بنده كزده عیناً مشاهده ایلدم الحاصل
زیارتدن صكره تپه دن اشاغی اینهرك تپه نك التندن
جاری اولان ارماغك كنارنده اوتوردق .
براز مصاحبتدن صكره بتكرار بر چاریك قدر
ماشیاً یورویهرك فیطونك اولدیغی محله كلك
وفیطونه راكبأ شهره عودت ایلدك شهر مذکور دن
دها ایلرویه كتمکی هر نه قدر ارزوایتدم ایسه ده
مساعده اولدیغی جهته بتكرار واپوره راستك با
امید برونی شهرینه عودت ایلدك .
بو كیتدیكمن شهرك اون كون بملده ارسلان
قیلان فیل و سایر حیوانات وحشه كرت اوزره

امید برونی اهالیسنك محل مذکورده مدفون اولان
ذاتی غایت زیاده كسندولینه پناه اتخاذا ایدرك حالا
كسندولری بر حال دشواره دوچار اولدق لرنده او ذات
عالینك مرقدینه در لونذر لر ایدر لر ایدی و بعضاً
انكله حلف و عین ایدر لر ایدی .
امید برونك بعید محلارندن زیارتكاه مذکورده
مخصوصاً كلور لر ایدی .
محل مذکورده وصولزه بر چاریك قالجه تعظیماً
جمله من فیطوندن اینهرك یوری بهرك محل زیارته
اصل اولدق او ذات مقدسك مرقدی بر تپه
باشنده اولوب و اوزرنده دخی كویا قبه شكندده
بر او طه بنا ایلش لر ایدی مذکور تپه یه چیقهرق
مدفون اولان ذات مقدسی زیارت ایلدك .
زیارته كلان اهالی كسوردكاری اشیا و امتعه نی فقرا
و سا كینه و یرمیوب تربه نك دروننده وضع ایلش لر
ایدی .
شویله كه درون تربده ایكوز طوبندن متجاوز بیر
ویاسمه و سایر بو كامائل شال و سایر و ارایدی
و بر طرفه بشیور دن متجاوز لوانطه ششله ری وضع

بولندي بئقي نقل ايندرل ايندي بو انبارده حسب
التصادف بنده كز اسكله ده او طور مقده ايكن
ليماندن طيشاروده بالقي طو مقده بولتان
صندالردن برهسي ليمانه عودت ايندرك اسكله نه
چيقدي بنده كزه خطاباً نه طور يورسك
عثمانلي بانديره سني حامل بر واپور كليور) ديد يكتنده
بو بشارت عظمي الله تبشير ايندي كنه مر قومه
عرض شكران اينلد كندن صكره در عقب بر صنداله
واكباً واپور مذكورك استقبائنه كيتدم .

و واپور مذكورك و زودينه منظر اولدم ارده ن
يارم ساعت مرور بنده واپور مذكور و روده ايندرات
اوكندن مرور ايندي
وليمانه كيره رك لنگر انداز اولدقنده تبريكا
يكرمي بر باره طوب انداخت ايليو بوبوكا مقابله
اميد بروني قلعه سندن دخي يكرمي بر باره طوب
انداخت اولندي .
بعده بنده كز صندالله واپوره يناشهرق نردبان
صارقند قلنده يوقازويه چيقدي واپور مذكورك
مصر دوتمالردن (ابراهيم) نام دوتمال اولوب

فرونده يمشورنتر صبا كر شاهانه چو حامل
وقبودان (مصطفى) نك تحت قومانداسنده
بولندي بئقي درك ايندم . سلام ويره رك منكله
ومصاحبه باشليرق و اميد برونه سبب و روه مزى
بيان اينلد كدن صكره واپورك درونى سير و تماشا
ايندم .
مشويله صكه دروننده اسكله واعوات خريبه
مملو اوله رق اوچ ديركلى عظيم وياقشقى بر
دوتمال ايندي بنده كز واپورك فرونده ايكن
اهاليون اينروكلانار دخي كله رك و بجهسي اظهار
شكرى وفرح اينلد يار . بو نين رجه م اميد بروني
تتمرينده بويله بر واپور كلمدي كنى و خصوصاً
دولت حليه نك دوتمالردن اولوب بوزايه و زودينه
فوق الصاده مشكر اولد يار . او اخشام
بنده كز هر نه قدر عودت اينك استدم البسه ده
بنده كزى منع ايندرك صكه بنجه به قدر واپورده
ييتويت اينده رجا اينلد يار . ايكنجى كوني
قبودان مشار اليه وسائر ضابطاني مستصحباً مكسبه
بالرحمة واورادن دخي اميد برونك شيطان تماشا

ایندی . بونلرک الانارینه کلنجه اولا بر بیوک فیجی
الوب راکب اولدقلری صندالک دزونته وضع
ایرلر

واوچ دانه خزر اق طولنده بر اوق و مذکور
اوقلرک اوچنده بر اینلی نیرنه اولور شو
رسمده بو اوقک
بر اوچنه ایکیوز ارشوندن متجاوز سیجیم طاقارلر
بو بیوک بالقلرک هر نه زمان امید بره نی ساحلنه
کلدیکنی بالقیلر طویلنقلرنده درجال مذکور
قایغه اوچ کشته سوار اوله رق ارقه سنه دوشرلر .
ویانه یاقلا شور یاقلا شیز مذکور اوقلردن بر یسنی
اتارلر اگر اصابت ایدر ایسه مطلقا کبرو
النسی ناقابل اولور بونک اوزرینه ایکنجیسنی
اتارلر و صکره اوچجیسنی دخی اتارلر بو اوچ
اوقک مذکور بالفک جسدینه صابلا ندیخی آنده
دکزک یوزی قانه بو یانوروجان اجیسندن نه میاجغنی
شاشرر بالقی بو حالده ایکن اوکنه مذکور
فیجی بی اتارلر مذکور بالقی کیدوسنه اصابت ایدن
زخملری فیجیدن یله راک فیجیک اوزرینه خله

مخلربنی جولان ایلدیلر بش کون استراحتدن
صکره عزیمت ایلدیلر * اهالی مسالمه دن
اکثر بسنه واپور مذکورک نفرات عسکره سی
طرفندن قلم وفس و سائر خطوط مستحسنه بی
حاوی کاغذلر اهدا ایلدیلر واپور مذکورک
عزیمتدن صکره بنده کزک انفصالنه قدر دونمای
مذکورک نظافتی و عساکرینک و قبوداننک
مهارت و شجاعتی استیسان ایدرک سویارلر
ایدی .

امید برونی شهری ساحل بحر اولدیغنی جهته
فوق العاده بالقی بونور ایدی شویله که
بونردن «اسنوک» اسمنده بر بالقی چیقار ایدی که
بر بقی آرشون طولنده اولوب غایت لذتلی
بولدیغنی جهته بهر دانه سی «وان نمن» یعنی
تکرمی پاره به اولدیغندن فقرانک اکثریسی انیکله
تمیش ایدر ایدی و بونیکله اللیدن متجاوز یکلر
یارلر ایدی الحاصل تمش درلودن متجاوز
بالقلر وار ایدی مقدمادکر و بیان ایلدیکم بیوک
بالنک صیدینه بهض بالقیلر کیدوب صید ایدرلر

ایدر واغزینه المغه جهند ایدر سنده فیجی اغزندن
یوک اولدیغندن اغزینه اله میوب ایرو طوغری
یوارلنور بالینه فیجینک اوزرینه حمله ایدر فیجی
ینه ایرویه یوارلنور الحاصل بالی فیجی پی
قوله دفعه بالقجیلرده بوکا اوقلری اورزلی واکثری
قنادلرینک التی نشان الورلر زیرا قنادلرینک التسه
اصابت ایدر ایسه درحال اولور سائر لرینه
اصابت ایور ایسه پک چاک اولر بو بالقجیلر
دایما قابغک باشنی بالغک صانع طرفته ویاخود صول
طرفته طوغری طوتارلر زیرا ارقاسنده اولسنه
معاذالله بر کره قویرو غیمله اوزسه اول ساعتمده غرق
ایده جکی مقرر در اگر باش طرفه طور مش
اولسه اورزیتنه حمله ایدرک ینه غرق ایده جکی
آشکاردر الحاصل بو بالنی بویله جه صیدوشکار
ایدرل بعضاً بو بالی اوقلری بالقجیلر اوردقلرنده
فراره قرار ویرهک واو کینه بی فچی پی
کورمیهرک قچار حالوکه اوزرینه بولنان اوقلره
سجم باغلی اولدیغنی جهته قابغنی دخی برار
آلور کیدر اگر باقدیلر که صید اولمسی مکن

دکل درحال ایسی کسوب کیرویه عودت ایدرل
وبعضیده اوقلری اوردقلرنده دکزک قهرینه
اینر اولوقت ینه سیمک یدی ارشون قانجهیه
قدر طوروب یدی ارشونی تجاوز ایدر ایسه
درحال کسرل الحاصل پک تهلکهلی برایش
اولدیغندن سنده الیدن متجاوز بالقجیلرک بو
بلغک راهنه فدا اولدقلری مشاهده اولنور
ایندی بر کون بو بالقلردن بر بسنک شکار
اولنوب وساحل بحره چیقار لیدیغنی مسموعمز
اولدقده درحال آنلره سوار اولهرق تماشا سنه
کتدک ساحل بحره حین وصولزده نه باقلم
کویا بر جبل صغیردر طن ایلدک یاتنه تقریب
ایلدک بر ایوجه هر طرفنی سیر و تماشایلدک
شویله که مذکور بالغک یرده یاتدیغنی حالده
یکرمی ارشون ارتقاغتمده اولوب طولی ایسه
بشیوز ارشوندن متجاوز ایدی دبشلی درت
بارمی عرضنده اولوب دری کبی غایت بومشاق
ایدی اغزینک بوکلکی ایوجه اچلدقده الت
قاغندن اوست قباغه قدر اون بیل ارشوندن

أويله بالی و حیوانات بحریه بی یوتز ایمش بوتک
تعیش ونواله سی دکز کوپوکی اولوب فورطنه
اولدیغی حالده طالفه لدن حاصل اولان
کوپوکری بودار ایمش « سبحان من تحیر
فی صنعہ العقول » کوپوک اکل ایدرک بو قدر
جسامت کسب ایتسنه فوق العاده تعجب
اولنور ایدی

﴿ امید برونی اها لیسنگ نه لسان ايله ﴾

تکلم ایلدکری ﴿

امید برونی اها لیسنگ لسان اصلیلری « جاوه »
لسانی اولوب و شمدی قوللاندقاری لسان دخی
« هولاندا » لسانی اولدیغی ایلروده بیان ایلمش
ایدک بونلر هر نه قدر (هولاندا) لسانی
ایله تلفظ و تکلم ایتکده ایتسه لده حالبوکه
شمدی بعض انکلیر لغتارینی دخی علاوه ایتشار
واکثریسی دخی انکلیرجه اوقویوب یازمقده
و تکلم ایتکده اولنورلر بعض لغتارینی
حاوی بر مکتوب بر وجهه لر بر اولنور

متجاوز ایدی الحاصل بر کسه اوزرینه چیمق
هراد ایلدکده مخصوصاً بکرمی ایاق زردبانی
طیاوب اوله اوزرینه چیقار ایدی بو بالخی
اوله بچاق وساتور ایله کسمیوب بیوک غزار
ایله بچرل ایدی اوتوزدن متجاوز یرندن
بیچهرک مدور تکرلکر ایدرلر ایدی هر بر
تکرلکری دکرمان طاشنه بکرز ایدی الحاصل
بوکا مخصوص بز قزان اولوب پارچه پارچه
ایدرک مذکور قزغانه وضع ایله یاغنی الورل
واسپرمت موی دوکک ایچون لوندریه وسائر
یرله کوندرلر هر بر بالقین بشیوز التیوز فچی
بالق یاغی چیقار الحاصل طوتان بالقجیلر احیا
اولورلر بوبالقار ساحل بجره چوق تقرب
ایلمدکلرندن بعضیلری هر نصلسه یوللری
غائب ایدرک ساحل بجره دوشرلر وسنه ده بش
آلتی دانه انجق طوتله یلور ایدی بوبالقارک
بیوککنه کوره بوغازلر پنک دخی غایت واسع
اولیسی ملاحظه اولنور لکن بونلرک بوغازلر یک
وسعی بر قاز یورطه سی صیغاق قدر اولوب

خيف سيختت اوپ مين فادر (حسن) ان اوپ
مين موذر (رسیده) ان اوپ آلدی منسی و ت هت
لیف فرمین امضا

دت بریف اس فن (عمر لطفی)
وت فن هارت سیر اوردی
خروت سی خسه خان

﴿ بالاده ذکر اولنان مکتوبك صورت ﴾

﴿ ترجمه سیدر ﴾

(مین) بنم (تیوی) ایکی (اوکی) کوزم (ان)
دخی (لیفستی) زیاده محبتلو (موچی) همشیرم
(اون سین) بزم (خروت خسوت) رب متعالز
(وت) کی (فراونس) بزی (خجاک) پرا تمشیر
(سین) آنک (سیختت) عنایت (ان) و (فرخفمنس)
صرحتی (اس اوپ اووی) سزک اوزر یگزه اولسون
(ان) دخی (اوپ) اوزرینه (مین) بنم (لیفستی)
زیاده محبتلو (پورر) برادریم (عیسده) نک اسم
شخصی (مین) بنم (هارت) قلم (اس)
تحقیقا (تداخ) فایله (سین) مکدر در (اوم)
شبوک ایسونکه (ایک) بن (کی) ایکن اولمیز

﴿ اهالی مسلمه نك لسانی اوزره یاز یلان ﴾

مکتوبك صورتیدر ﴿

مین تیوی اوکی ان لیفستی موچی
اون سین خروت خوت و ت فر اونس خجاک
سین سیختت ان فرخفمنس اس اوپ اووی ان
اوپ مین لیفستی پورر (عیسده) مین هارت
اس تداخ سیر اوم ایک کنی فر اووی سنی فور
ایک ویخ خان ایک فرسوک فن خروت خوت
اوم فر اووی ویر تسین اووی ویت دی فادر فر
مین فن سوفیر لانت خه بر نک نو سو اسلیخ بهانل
ت مین ایک هت تداخ خه هو صو ایک کنی
میر خه هوتنی تو ایک ویخ خه خان نو ایک مین
خداختی بخان فر مین میر اس خجاکلک اوردی
خروت سی تخان آس اوندر دی فادر ویر تخان
ایک واس دنیسداخ بی هی فادر خه و بیس هی
واس سو کووات انس فر مین سو هی نکس
ت مین سام خه پراشی ایک فرسوک فن
خروت خوت فرخفمنس فر هم ساسکی هی هو
کووات انس فر مین ان خروت خروت موت

اولادر (اوندردی فادر) پدرک حکمک (ویر تخان)
الته بردها دخالتدن (ایک) بن (واس دنیسداخ)
صالی کونی (بی دی فادر) پدرک یانته (خه
ویس) واردم (هی) موی الیه (واس سو
کووات) اولیه حد تلنش ایدیکه (اس فرمین) بنم
ایچون (سوهی) شویله که موی الیه (نکمس هیچ
برشی (مت مین سام) بنله برابر (خه پراتنی)
قشوشمدی (ایک) بن (فرسوک) دیلرم (فن
خروت خوت) الله عظیم الشاندن که (فرخفمن)
مرحت و عفو (فرهم) موی الیه (ماسکی) هر
بقدر (هی هو کووات اس فرمین) موی الیه
بکا کو جنمش ایسه ده (ان) دخی (خروت خوت)
الله عظیم الشان (موت خیف سیخت) نهایت
ایلسون (اوپ مین فادر) بنم پدرمک اوزرینه
(حسن) اسم شخص (ان) دخی (مین) بنم
(مودیر) والدهم (رسیده) اسم مرته (ان) دخی
(آلدی) جمله (منسی) آدملرک اوزرینه (وت)
که (هت ایف فرمین) بنی سورل
(دوت) بو (بریف) مکتوب (اس فن عمر لطفی)

(فراوی) سزی (سینی) کورمکه (فور) مقدم
(ایک) بن (ویج خان) کتمزدن (ایک) بن
(فرسوک) دیلرم (فن خروت خوت) الله عظیم
الشاندن (اوم) شونک اچونکه (فراوی)
سزی (ویر) بردها (سین) کورهیم (اوی)
سز (ویت) بیلور سکز که (دی) شو (قادر)
پلرم (فرمین) بنی (فن سوفیر لانت) شو قدر
اوزاق مملکتدن (خه برنک) کتوردی (نو)
شمدی (سو) حددن زیاده (اسلیخ) فنا حالده
(بهانل) کچینیور (مت مین) بنله (ایک) بن (هت)
اولدم (تداخ) غایتله (خه هو) صبرلی (سو)
شویله که (ایک) بن (کنی) قادر اوله مز ایلم
(میر) زیاده (خه هو وتی) تحمل ایتکه (تو)
بونک اوزرینه (ایک) بن (ویج خه خان) کتمکه
قرار ویردم (نو) شمدی (ایک) بن (مین) بنم
(خداختی) افکاریمی (بخان) موازنه ایلدم
(فرمین) بنم ایچون (میر) زیاده (خا کک)
قشولایلم (اور) اوزرندن (دی خروت) شو
بیوک (سی) دکرک (تخان) کتمک (اس) دهها

ایلم ایسه ده نهایت تحمله اقتدارم قالمدیغندن
عزت ایلم شمدی عقلمجه موازنه وملاحظه
ایلمکه پدرم بتکرار یدجفاکارینه بکمکدن
ایسه بودریای عظیمک اوزرندن مرور ایلمسی
دها اولادر کچن صالی کونی پدرمله وداغلمشوق
ضمنده نزدلینه کیتدم حالبو که موی الیهک
حقمده اولان بغض وعداوتلری حالباقی
اولدیغندن بنده کزی هر نه قدر مشاهده قیلدیلم
ایسه ده اصلا مکالمه والتفاده بولندیلم موی الیه
هر نه قدر ناروا افعاله بولندیلم ایسه ده ینه
بنده کز موی الیهک دائما جناب حقک عنایت
ومرحتی وعفو ومغفرتنه مظهر اولسنی نیاز
ایتمکده یم پدرم مقامنده بولمان (حسن)
ووالدهم مقامنده بولمان زوجه سی (رسیده) نک
دخی حقمده حسن توجه ومعامله ده بولندقلرندن
مولای متعال حضرتلر ینک عنایات بیغایات
خالقانه لرینه نائل اوللرینی نیاز ایدهرم وینی
صوروب وبنوال ایدنلر وجزویجه قیلارنده بدن
مولای بیغایات بولمانلرک دائما خندان ولسادان

عمر لطیف دندر (وت) که (فن هارت سیر) قلبی
مکدر اوله رقدن (اوز دی خروت سی) شو
بیوک دکزک اوزرندن (خه خان) کیتدی .

﴿ بو مکتوبک خلاصه مآلی ﴾

بنم نور عینم ومزید محبتلو هم شیرم
جمله مزید یوقدن وار ایدن خلاق ذوالجلال
حضرتلر ینک عنایت ومرحمت پروردکار یلری
سزک وبرادر جانبرارم «عییده» نک اوزرینه
اولسون . بولمکتدن انفصالمدن مقدم بردها
سزی کورمکلک نصیب اولدیغنی ایچون غایتله
مایونس القلب ومکدرم جناب واجب الوجود
حضرتلرند دنیا کوزیله بردها سزی
کوسترمنی رجاو نیاز ایدهرم . ذات عالیله لرینه
معلوم وهویدادر که پدرم بنده کزی شو قدر دور
وبعید مملکتدن کتوردی حالبو که بنده کزله
حسن امتزاج ایده چکی حالمده حقمده درلو درلو
ادیت وحضرتلرده بولنیور بنه علیه یلزم
حقمده رول کوردلر مکتوبکده نه قدر عمل

ونائل عطایای یزدان اولماری ارزو ایدرم

امضا

بو مکتوب ما یوس القلب

اولهرق دریای عظیمک

اوزندن مرور ایدن (عمر

لطفی) دنر

﴿ خاتمه ﴾

امید برونک نه هیئتده بولندیغنی واهالیسنک
احوال و عاداتی هر نه قدر بیان ایلدم ایسه ده
بعض عادتاری دخی وار ایسه ده لزومی اولدیغندن
یازمقدن صرف نظر ایلدک . کلهلم بنده کزک
احوالنه بنده کز امید بزونی شهرنده کشاد
اولنان مکتبده درت سنه قدر صبیانترک تعلیم
وتدربساریله بئل وجود و فوق العاده سعی و اقدام
ایدرک کندولرندن قرقدن متجاوز معلم چوجق
میدانه کلدی و بنده کز دخی مسؤلیتدن خلاص
اولهرق کندو درسمله مشغول اولمغه باشلدم .
ارزدن بر قاج ماه مرور ایلدکن صکره جدم ایله
سویوش ییندم ایشلیک اوزره مصر واپورلرندن

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No ZE.1110

﴿ دسوق ﴾ نام واپور ﴿ لورپول ﴾ دن قالدیرق

امید برونه واصل اولدیغنده مکتب شا کردلرندن

﴿ حافظ اسماعیل ﴾ بو خیر مسرتی کتورنجه

در حال اسکله به کیده رک صندالره راکباً واپوره

عزیمت ایلدک واپورده بولنان طوائف مسلمین

بزی کوردکلرنده در عقب زردبانی صارقیده رق

بزی یوقاری الدیلر سلام ویردکدنصکره

بنده کز قبودان افسدی ایله ترکیجه مکالمه ایتکه

باشلینجه مومی ایله تحمیرده قالدی و بنده کزه

خطاباً ﴿ سز بو ترکیجه یی زده تعلم ایلدیکن ﴾

دیدکده بنده کرده ماجرای من اوله الی آخره نقل

ایلدم مومی الیهی الهرق بنده کزک خانه سنه

عودت ایلدک امید برونده قاج کون مکث و قرار

ایده جکلرینی سؤالمزه جواباً ﴿ اون کون قدر

طوره جغز ﴾ دیدیلر بونک اوزرینه مومی الیه

امید برونک شایان تماش اولان محللارینی بالارائه

واپوره عودت و مقدار کفایه کور و سائر مازمه یی

الهرق عزیمت ایلدکه قران ویردکلرنده ﴿ حب الوطن

من الايمان ﴾ حدیث نریفک خطتاب صوابجه

نه بقالم واپورک یلکنلری تون بتون تارمار اولمش
وایسارک چوغی قوبهرف واپورک کو کرته سنه
دوشمش ایدی . واپورک طائفه لری بونلری
طوبلایه رف کالاول انتظامنه وضع ایلدیلر .
اره دن اون کون مرورنده « جوهانا » اطه سنک
او کندن حرور ایلدک جزیره مذکوره (مسقت)
شهریله قارشو قارشویه ایدی و افلا نکه سر
چکمش عظیم طاغلی واری ایدی .
انفصالمزک اون سکرنجی کونی « عدن » لیساننه
واصل بولدق در عقب صندالره را کبا طیشارویه
چیتدی اظرافزه یوزدن متجاوز عمر بر طوبلا نوب
هر بری بر درلو لسان ایله وضوت بلانده ایله
سویله رک شویله که هیچ بر یسنک نه سویلدیکی
یلنمز ایدی عدن شهری اسکله دن بر ساعتدن
متجاوز مسافده اولدیغندن مخصوصاً یولیلر
ایچون کیرا عزبه لری وار ایدی و بر خاچ کور
مغاز مسندن بشقه برینا بولندیغندن یولیلر الحوزیه
عزبه لره وار اولورک الحوزیه کیرار ایدی
بند کز دخی بر شهر به یه عیوان اولدم بر عزبه لره

وطن اصلمه مراجعت ایتکلکمی فوق الغایه
ارزو ایدرک تدارکات سفریه به مباشرت ایتکه
قرار ویردم و پدر علم فضیلتلو افندی
حضرتلر ینک اذنیله واپور مذکوره را کبا
فی ۵ مایس ۱۸۶۶ سنه میلادیه سنه امید برونی
شهرندن انفصال ایلدک حالبوکه هر نه قدر
وطن اصلیمه کتسنی ارزو ایلدم ابسه ده لیساندن
حین انفصالمزده شهر مذکورده بو قدر محب
وشا کر در مین و خصوصاً پدر علمدن جدا
دوشدیکمه فوق العاده محزون و مکر اولدم
لکن نه جازه « اولدی اوله جق » اره دن درت
کون مرور ایلدکد نصکره بر عظیم فورطنه به
نصادف ایلدک شویله که مقدا امید برونه
عزیمزده بویله فورطنه به اوغرامامش ایلدک .
بتون واپورک طائفه لری دخی مست لایعقل اولدیئر
واپورک بر طرفندن طائفه لر کیروب دیگر طرفندن
حقیقده ایدی بو فورطنه اوج کون متوالیاً
سوردکن صکره کسب سکونت ایلدی و چله من
افاقت بوارق واپورک کو کرته سنه چیتدی .

قوشولی اولان اتلر غایت رهوان بولسقلرندن
یارم ساعت ظرفنده «عدن» واصل اولدق .
«عدن» شهری بر عظیم طاغک ارقه سنده اولوب
مذکور طافی انکلیر لر بیجهرک ایکی شق
ایلمشار ایکی طرفی یوز الی ذراعدن متجاوز
هرتفع ایدی شهر مذکور هر نه قدر انکلیر لرک
یدن حکمرنده ابدده اوله منتظم بناری و نظافتلو
زققلری اولیوب دیوارلری چاموردن و اوزرینه
قامشار اورتمشار کلبه شکنده ایدی و کندولری دخی
غایت سفلی ادملر اولوب حالا بر اشچی دکانه
کیردیگم زده طعام پشوردکری اوفق طپراق
تجره لرک دروننه الیرینی صوقه رق (طاس کبابی)
وسائر هر نه ابدده چیقاروب کوسترر ایدیلر .
غایت متعفن و بی طعم اولدیغندن انسانک معده سنی
افساده ایدر ایدی «حاجی احمد» نامنده بر
آدمک خانه سنده او اقشام مسقر اولدق .
«عدن» ک هواسی غایت اغرو صیقا اولدیغندن
اهالیسنک اکثریسی زققلده یئارلر ایدی بنده کرده
او اقشام طیشاروده پهنوت ایلیم ایکنی

کونی اسکله به عودت ایلدم اسکله ده هندستان
جو یزی چوق بولدیغندن بر شیلین ویره رک
یکرمی سکنز دانه سنی آلدیم واپوره بنهرک
ارادن درت ساعت هرورنده لیماندن چیققدق
بر کون ایکی کیجه عزیمتدن صکره (باب المندب)
نام طاز بوغازدن ایچرویه کیردک اوچ کون
هرورنده ساعت اون راده لرنده (جده) اسکله سنه
واصل اولدق معلوم اولدیغنی اوزره جده لیمانی
غایت طاشلی وقوملی اولدیغندن واخشام دخی
تقرب ایلدیگندن قبودان لیمانه کیرمکه جسارت
ایده مبوب بتکرار کلدیگمز طرفه واپوری عودت
ایتدردی کیجه ساعت الی به قدر قطع منزل
ایلدکن صکره بتکرار کیرودونه رک صباحلین
ساعت اوچ قرارلنده لیمانه داخل اولدق
جده نک لیمانه حین وصولزده محرم الحرامک
اون ایکیسی اولدیغنی جهته حج شریفه واصل
اولدیغمنه فوق العاده متأسف اولدق ایستده
نه جازه الدن نه کلور قبودانه واپورک قاچ
کون اقامت ایلدیجکنی سؤالمزه جوا با اون ایکی

﴿ ۱۰۷ ﴾

اوراده ركز اولنان خيمه لره اونر آدم بالتقسيم
اون بئش كون اقامت ايلندك اون التيجي كوني
(قورننه) رفع اولهرق خله من سويش شهرينه
واصل اولدق اوراده بر كون اقامت ايكنجي
كوني شمندوفره باركوب يدي ساعت مرورنده
(مصر) ه واصل اولدق و شمندوفر دن اينهرك
اوز بكيه تعبير اولنان باغچه نك قر بنده بر خانه يه
ايندك ايكنجي كوني مصر ك شايان تماشا
اولان محللار يني كزهرك خصوصاً (جامع الازهر)
نام جامع كبيره كندم تعالي الله بئش بيكن
ميتجاوز طلبه علم شريف موجود ايدى
بونارك جلهسى مذكور جامعك دروننده بيتوت
ايدوب شهرى اولانلر درت آيده بئش آيده بر
كره خانه سينه عزيمت ايدرلر ايدى وساير
غربتن كلان كسنهرك هر بريسنك مخصوصاً
ايرو ايزو دا عرملرى اولوب اوراده بالاسكان
طلب علمنه بر نورلر مثلاً بمالك محروستنه دن
كيدن طلبه علومك اوراده محفل مخصوصى
اولوب (رواق الاتراك) ديرلر ايدى وساير ايدى

﴿ ۱۰۶ ﴾

كون قدر بوراده يز جوانى الديقمه بارى مكه
مكرمه يي زيارت ايدى لم نيتيله صنبداله راكب
طيشارويه چيقدق و مر كبلره راكب اولهرق
يوله روان اولدق و بهر ساعت بر قهوه يه
اوغرايهرق اون برنجى قهوه يه واصل اولدق
اوراده صباح نماز يني ادا ايدرك بتكرار مر كبلره
سوار اولهرق ايلرويه طوغرى روان اولدق
(جبل نور) ي مذكور قهوه نك او كندن مشاهده
ايلدك ارادن يارم ساعت مرورنده (مكه
مكرمه) يه واصل اولدق و در حال مر كبلردن
اينهرك لازم كلان شرائطى بالاجزا وكعبه
علياني زيارت وطواف ايلدك بو بلده
مكرمه يي زيارت ايدنلر چوق اولديغى مناسبتله
بسط مقال ايلمكدن صرف نظر ايلدك مكه
مكرمه نك زيارتگاهلر يني زيارت ايدرك جده يه
عودت و واپوره راكب (سويشته) متراهى اولدق
ودرت كون مرورنده سويش ليجانسه واصل
اولدق (قراننه) اولديغى مناسبتله جله من
(بئر موسى) تعبير اولنان محله چيقار اولوب

۱۰۹

نیت ایلمدم و یول تکره سنی اوله رق طلبه علومدن
رفیقلم بولنا نلر ایله و داعلشهرق شمدوفر موقفه
بالعزیمه شمدوفره را کبا اسکندر یه یه عزیمت
ایلمدم .

یدی ساعت ظرفنده اسکندریه یه واصل اولدق
شهر مذکور غایت منتظم و عزیز اولوب
زقاکری بتون بر باشدن او بر باشه قدر غازلر ایله
منور ایدی و ابادلقه لوندردن بر نظیره ایدی .
اوراده اوچ کون اقامتدن صکره واپوره را کبابش
کون صکره در سعادت لیمانه واصل اولدق .

وحد یزدان اوله رق اسکلله یه چیققدق سایه
احسانوایه جناب خلافتی تاهیده بزاقچه صرف
ایتمکسزین بو قدر اوزاق وبعید مملکتلری سیر
وسیاحت وکیسنده بر ای وکیسنده بزقاج سنه اقامت
ایلمدم .

بر آدم کندو بدنندن ایکوز کیسه افچه صرف
ایلمش اولسه او قدر دور وبعید مملکتلری
طولاشه منه چفی بدیهی اولدیفندن شکر یزدان
ایدرک دقای دوام ایام عز و اجلال لندریله

۱۰۸

بوگا قیاساً هر بر طرف اهلینک برز او طه لری
موجود و مذکور او طه لک قبوسنی دخی چامک
درونه کشاد اولنور ایدی اخاصل بو قدر
طلبه علمک اوراده راه علمده بنل وجود
ایلدکارینه حیران اوله رق بنده کن دخی اوراده
بلاساکن طلب علم ایتمکله قرار و یروب جاوه
اهالیسنه مخصوص اولان او طه بوش بولندیفندن
انده اسکان ایلمدم . هرت ای قدر او قودقن
صکره بر علته مبتلا اولدم که جهله وجودم
شیشه رک بر طرفدن دیگر طرفه دونمکه طاقم
قالیوب حیامدن قطع امید ایدرک طورر ایکن
طلبه لردن بریمی بر او کوز عربه سی طوته رق
بنده کزی یتاغله مذکور هر به نک دروننه باتیره رق
(نیل) مبارکک اوزرنده بولنان خسته خانه یه
کوتوردی مذکور خسته خانه ده ایکی ای قدر
طوروب بهر کون ادویه ایدرک ایکی ای هرورنده
کسب افاقت ایدرک جامع مذکوره عودت ایلمدم
هر نه قدر دها او توروب او قومنی آرزو سنده بولندم
ایسنده بر دها بر علته دوچار اولورم خوقیله سفره

نزاع و گورولتی کاملاً مندفع اولوب حتی کلدیکم
سنه لرده اهالیء مسلمه یی بر طاقم مسائل ایله تحصیل
علمدن دور و اغفال ایدن اماملرک حیلله و دسیسه لرینی
جمله سی ادراک ایدوب هر قوملری طعن و تعییب
ایدرک یانلرینه اوغرامدقلرندن کال درجه طمع
و حسد لرندن ناشی اکثریسی ترک دغدغه حیات
ایلدی فقط دنیا طمعیله بر یسی دیکرک منافعه
مداخله ایدوب بعض مسائل شافعیه و حنفیه یی
وسیله ایدرک محکمه یه کتدکلری حالدده حکومت
محلله عاجزلرینی دعوت ایدوب بر وجه حقانیت
بیان کیفیت ایله کتاب کوستردیکم حالدده بر موجب
بیان موقعک حاکی دعوایی فصل ورؤیت
ایتمکده در مصارف محکمه نک حقسنز بولناندن
النسی اصوللرندن اولوب بناء علیه حقسنز چیقانک
هر حالدده کوچنه جکی بدیهیدر .
بر قاچ سنه مقدم فصل ورؤیت اولنان بر دعواده
« نجار اسحق » نام امامک « عبد الرقیب » نام
امامک امامت ایتمکده بولندیغی جامع شریفک
کندومالی اولدیغی و کندوسنک مریدلرندن ماعدا

ختم مقال ایلمرم فی ۷ محرم سنه ۱۲۸۵

﴿ بونن چند ماه مقدم مومی الیه فضیلتلو ﴾ ابو
بکر « افندی طرفندن عاجزلرینه ورود ایدن
ورقه نک خلاصه ما لیدر ﴾

له الحمد والمنه اون اوچ سنه دن برودر شو حوالیده
تعلیم و ینفهم امور دینیه ضمننده بذل ایلدیکم
اممکلرک عمره سی اوله رق جم غفیر کسان دین مبین
مصطفویده تحصیل معلومات ایتمکدن صکره
بر طاقم مستعد بولنالنری اقوام و قبائلرینی دخی
ارشاد و اصلاح ایتمک اوزره ذکور و اناث ایچون
اطراف و کنافه مکتبلر کشاد ایتدیلمر کوکین
نیرین مقامنده اولان « بیان الدین » و « مرصد
الدین » وسائر چند کتابلری ایستسناخ ایدرک
تعلیم ناسه غیرت و اهتمام ایتدیلمر و تیز وقتده
دین اسلام بو حوالینک جمله سنیده منتشر اولدی
ویو یوزدن بر خیلی بیچارگانک امر تپیشلرینی
خواجه لک ایتمکله تسجیل ایلدیلر و امر دینیه

گسندك دخول وادای صلاته حق وصلاحیتی
اولدیغنی دعوا ایلمسی اوزرینه حکومت محلیه
بنده کزی دعوت ایدوب بوکادائر فتوا طلب
ایلدکده بنده کزده بر موجب شرع شریف
جامعک وقف بولنسی وعمومک دخولنه ممانعت
اولنماسی شرائطدن بولندیغنی بیان ایلدیکده
مدعی بولان مرقوم «نجار اسحق» ک حقسر
اولدیغنی تبین ایتکلک یوزاللی انکلیر لیراسی
مصارف محاکمه ویر مسنه حکم اولندی بونک
اوزرینه مرقوم نجار اسحق «افندی حنفیدر
فتواسنی قبول ایتیم» دیدی ایسهده کندوسنه
التفات اولندی .

امضا

شیخ العلم ابو بکر افندی
در امید برونی

FDV / SAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.1110

ختامه فی ۲۷ ذی الحجه سنه ۱۲۹۲